

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, VASARIS - FEBRUARY 22, 1990

Nr. 37

Sovietai neišduoda vizų Kongreso delegacijai

Washingtonas. — AP žinių agentūros pranešimu, JAV Žydų ir Rytų Europos tautinių organizacijų vadovybės išleido bendrą pareiškimą antradienį, kuriame palaiko nepriklausomybės sąjūdžius Sovietų Sąjungoje ir kritikuoja antisemitizmo reiškinius.

„Šis pranešimas Sovietų Sąjungai yra tam, kad mes matome jų pastangas skaldyti žydus ir už nepriklausomybę pasiskandčius veikėjus Lietuvoje, Latvijoje ir Ukrainoje“, pasakė Richard Rice, Amerikos Žydų komiteto narys. Šiam pareiškimui pritarė Ukrainiečių Kongreso komiteto atstovas Julian Kulas, Lietuvių Bendruomenės atstovas Linas Norušis ir Amerikos Latvų tarybos atstovas Ojars Kalnins.

Amerikos Žydų komitetas tu-

ri žinių, kad prasidėjo grasinimai žydams Sovietų Sąjungoje. Algimantas Čekuolis iš Vilniaus, vienas Sąjūdžio vadų, pranešė telefonu, kad daug lietuvių susitarė su žydais ir kitais Maskvoje ir Leningrade parūpinti jiems prieglaudą savo namuose, jei kultų riaušės.

„Mes kreipėmės į prez. Gorbaciovą, kad jis pasmerktų antisemitizmą. Mes bijome, jog didėjantys grasinimai žydams bus panaudoti sunaikinti demokratinei reformų veiklai“, sakoma pranešime.

Taip pat buvo pasmerktas Sovietų atsakymas išduoti įvažiavimo vizas Kongreso delegacijai, kuri antradienį turėjo išvykti į Lietuvą. Šiai delegacijai Atstovų rūmų speakeris paskyrė vadovauti Illinois kongresmeną Richard J. Durbin.

Kongr. Durbino pareiškimas

Vak. Berlynas. — 1990 m. vasario 21. — Šiandien vėlai gavome kongresmeno R. Durbino pranešimą, kurį čia perduodame.

Kongr. Richard Durbin praneša, jog jo kongresinė delegacija tęs pastangas nuvykti, kad galėtų stebėti šeštadienį rinkimus Lietuvoje, nežūrint Sovietų vyriausybės atsisakymo išduoti įvažiavimo vizas šioms JAV parlamentarams.

„Aš esu labai nepatenkintas Sovietų Aukščiausios tarybos sprendimu atsisakant išduoti vizas mūsų delegacijai, bet mes darome viską iš Vakarų Berlyno, kad būtų pakeistas sprendimas“.

Kongr. Durbinas sako, jog ji padarino tai, kad kitos delegacijos iš Kanados, Lenkijos ir Austrijos gavę vizas iš Sovietų Sąjungos ir šiuo metu yra Lietuvoje.

„Aš tikiu, jog mes nugalėsime bet kokius sunkumus ir atvyksime į Lietuvą laiku stebėti rinkimų, kaip buvo pradžioje suplanuota“.

Durbinas ir kiti trys Kongreso nariai atvyko į Vakarų Vokietiją trečiadienio rytą ir jiems

buvo pranešta, kad Sovietų Sąjungos Aukščiausios Sovietas atsisakė išduoti įvažiavimo vizas. Šiuo metu jie yra Berlyne ir daro žygįs per Amerikos ir Sovietų oficialius pareigūnus, kad sprendimas būtų pakeistas. Kiti delegacijos nariai yra kongr. Chirstopher Cox, kongr. Bill Sarpalis ir kongr. John Miller.

Vasario 24 d. rinkimai yra pirmi daugiapartiniai rinkimai Lietuvoje po 50 metų ir tai laikoma kaip referendumas atečiai.

Is praėjusio savaitgalio demonstracijų Maskvoje, kadangi Konstitucijos šeštojo straipsnio panaikinimo aptarimas vis dar miglotas ir neaiškus Kremliaus paruoštame tekste.

— Los Angeles teismo patalpose buvęs prez. R. Reaganas atliko dviejų dienų liudijimus Irano-Contrų ginklų pardavimo byloje, kurie yra reikalingi buvusio Saugumo tarybos viršininko J. Poindexterio vykstančioje byloje Washingtone.

— Kolumbijos vyriausybė pažadėjo savo teisėjams parūpinti geresnę apsaugą nuo narkotikų pirklių, įskaitant 345 nepersaunamas liemenes, 50 šarvuotųjų automobilių ir 22 motociklistų vienetus, kad apsaugotų savo valstybės teisėjus, kuriuos grasina nužudyti.

Čekoslovakijos prezidentas Vaclav Havel pas JAV prezidentą George Bush Baltuosiuose rūmuose.

Havelis neprašė pinigų

Čekoslovakijos prezidento vizitas Washingtone

Washingtonas. — Prez. Bushas antradienį priėmė Čekoslovakijos prezidentą Vaclavą Havelį ir pranešė jam, kad JAV padės atsistatyti Čekoslovakijai. Prez. Bushas pirmiausia pasakė, kad bus suteiktas specialus statusas be jokių varžtų parduoti prekams Amerikoje.

Prez. Bushas ypač iškelė savo susitikimo kalbą prezidentui, kaip politinio kalinio, kelią į prezidentūrą, kuris esąs tiesios simboliu visai Rytų Europai. Havelis buvo kalinamas 5 metus.

Prez. Bushas pažymėjo, jog Čekoslovakijos prez. Havelis neprašė iš Amerikos ekonominių paramos, bet prašė, kad galėtų laisvai vesti prekybą, todėl jis tuoj pat atšaukė Čekoslovakijai tas sankcijas, kurios buvo įvestos, kai komunistinė valdžia neleido žmonių emigruoti ir labai suvaržė žmonių teises. Prez. Bushas taip pat įsakė Eksporto-Importo bankui padėti toms Čekoslovakijos firmoms, kurios norės pradėti prekybą ir palaikys Havelio prašymą, kad būtų leista vėl įsijungti į Tarptautinį pinigų fondą ir Pasaulinį banką. Taip pat bus siunčiami Taikos korpuso žmonės, kad pravestų anglų kalbos kursus. Sutarta, kad bus atidarytas Amerikos konsulas Bratislavoje ir kultūros centras Prahoje. JAV ambasada seniai veikia Prahoje.

Atsiveikinant Baltuosiuose rūmuose, prez. Bushas kalbėjo: „Prezidentė Haveli, Čekoslovakija atsistatė, ir prašydama rodyti kelią“, ir baigdamas dar pasakė, kad „tai žmogus nuostabios moralinės drąsos ir vienas iš 1989 metų herojų“.

Po kelių savaičių prez. Havelis vyks į Maskvą pasitarimui su prez. Gorbaciovu.

— Kanadoje atlikęs dviejų dienų vizitą Čekoslovakijos prezidentas V. Havelis, prieš išvažiuodamas į JAV pasakė, kad Vokietijai susijungus nepakenks naujos Europos sukūrimui.

— Pietų Afrikoje įvyko demonstracijos prieš dabartinę vyriausybę, kuri pradėjo pokalbius su juodųjų gyventojų organizacijomis, kad būtų panaikintas apartheido stovis. Demonstravo baltieji gyventojai.

— Didžioji Amerikos spauda praneša apie vis didėjantį antisemitizmą Sovietų Sąjungoje.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Kanados premjeras Brian Mulroney atsiuntė laišką Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkui Algiiui Pacevičiui, kuriame rašo, jog, kai jis lankėsi Maskvoje, išskėlė Pabaltijo valstybių nepriklausomybės klausimą Sovietų vyriausybei ir priminė, kad Kanada de jure nepripažįsta tų valstybių prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą.

— Washingtono Helsinkio žmogaus teisių komiteto vadai sen. DeConcini ir kongr. Hoyer įteikė Nobelio institutui prašymą, kad Vaclovui Haveliui, kuris dar prieš metus buvo kalėjime, o dabar yra Čekoslovakijos prezidentas, būtų suteiktas Nobelio Taikos premija. Už jo kandidatūrą pasisakė ir daugiau asmenų bei žmogaus teisių organizacijų.

— Sovietų Sąjungoje neramumai vyksta Tadžikistane, Azerbaidžane, Armenijoje, Moldavijoje. Gružijoje ir paskutiniuoju metu prasidėjo protesto demonstracijos prieš Komunistų partiją Uzbekistane ir Kazakstane. „Pravda“ vasario 17 d. rašė, kad visuomenė nori stabilumo, todėl gali vėl reikėti kariuomenės pagalba apraminti tas respublikas.

— Sovietų Aukščiausioji taryba skubiai rengia naują tautybių įstatymą, kuris bus griežtas, pasakė spaudai to komiteto narys deputatas Sergejus Stankevičius.

— Rytų Vokietijoje kanceliarij Helmut Kohl sutiko 130,000 vokiečių, kai jis vakar lankėsi Erfurte, su plakatais: „Sveikiname mūsų vokiečių tėvynės kanceliarij“.

— Britanijos vyriausybė sulaužė bendrą Europos Bendruomenės kraštų nusistatymą ir nutarė atšaukti kai kurias sankcijas Pietų Afrikai, nežiūrint, kad išleistas iš kalėjimo Nelson Mandela reikalavo jų neatšaukti.

— Anarchistai, komunistai ir totalitarinių vyriausybių partėjai galės atvažiuoti į JAV pagal tą įstatymą, kurį Valstybės departamentui rekomendavo, pasirašė prez. G. Bushas, praneša AP žinių agentūra. Tuo pakeičiama 1952 m. įstatymo dalis, kuria buvo draudžiama vizituoti Ameriką radikaliųjų pažiūrų asmenims.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Sąmokslas Azerbaidžane

Maskva suorganizavo riaušes?

Baku. — Šiame mieste žmonės įsitikinę, jog Gorbaciovą vadovaujamas Kremlius galejo išprovokuoti tautybių susirėmimus Azerbaidžano respublikoje, kad sustiprintų savo besąlyginę kontrolę. Baku gyventojai, kaip sako užsienio žurnalistai, tiki, kad Maskva suorganizavo tas tautybių riaušes, kuriose žuvo gal daugiau negu 60 armėnų.

Šiuo metu tebeveikia įvestas karo meto stovis. Dar nėra aiškių įrodymų, kad būtų konspiracijos, bet iš daugelio duomenų aiškėja, jog šios riaušės nekilo spontaniškai, kaip buvo skelbta Maskvoje. Surinktos žinios veda prie šių aplinkybių:

• Komunistų partijos vadovybė ragino pati tautinį politinį judėjimą Azerbaidžane, kuriuo yra Liaudies Frontas ir bandė beveik metus laiko įtikinti, jog reikia imtis šovinistinio pobūdžio karinių veiksmų.

• Policija ir KGB, kaip atrodo, iš anksto žinojo prieš armėnų rengiamus užpuolimus, kurie prasidėjo Baku mieste sausio 13 d., bet nieko nedarė, kad jų nebūtų.

• Suorganizavimas sausio mėnesį neoficialios azerbaidžanų pusiau karinės organizacijos, pavadintos Tautiniu Apsigynimo komitetu, buvo pradėtas vietinės Komunistų partijos pareigūnų tam, kad diskredituotų Liaudies Frontą.

Ruso sukta veikla

Maskva pranešė apie sudarytą komitetą, kad azerbaidžanų tautiniai veikėjai pasirodė smurtu nuversti šios respublikos komunistinę vyriausybę. Tačiau paaiškėjo, jog tas Apsigynimo komitetas buvo suorganizuotas ne Liaudies Fronto, bet Azerbaidžano Komunistų partijos antrojo sekretoriaus Viktoro Polyaničko pastangomis. Dabar Liaudies Fronto vadai

mano, kad visi tie dalykai buvo suorganizuoti KGB žmonių, kaip sako dr. Tofik Gasimov, vienas Fronto organizatorių.

Panašiai galvoja ir veikėjai Armenijoje, kad Maskva norėjo išnaudoti seną jų ginčą savo tikslams, sudarant politinį chaosą, kad galėtų įvesti griežtą karinę kontrolę. Liaudies Frontas Baku mieste klausia, kas užblokavo kelius į Baku miestą, kas pastatė kartuves prieš Komunistų partijos pastatą, kas ragino kariniam perversmui — tik ne Frontas. Plačiai kalbama, kad pats Gorbaciovą inspiravo tą sąmokslą, norėdamas valdyti iš Centro ir užgniaužti demokratinius sąjūdžius, kurie reikalauja nepriklausomybės. Tai esą įspėjimas ir Pabaltijui. Žurnalistai pastebi, kad Kremlius tų visų jau plačiai žinomų dalykų nekomentavo. Antrasis sekretorius visados yra Maskvos patikimiausias asmuo, rusas, o čia tokiu yra minėtasis Polyaničko.

Tikrasis vadas nesitraukia

Žurnalistai sužinojo, jog Polyaničko yra buvęs vyriausias politinis komisaras Afganistane ir Sovietų žurnalistai vadino jį ten tikruoju Afganistano prezidentu. Į Baku jis atvyko tik prieš kelis mėnesius ir tuoj pasikvietė Fronto vadus ir draugiškai kalbėjosi, kad geriau padėti išristi esamus ginčus. Fronto žmonės matė jo įstaigoje Korano knygą ir jis pasakė jiems, kad tai gera knyga. Dabar Fronto vadai suprato, kad jų pasitikėjimas buvo išnaudotas ir jie apgausti. Frontui paaiškėjo, kad ir tas barikadas mieste prieš Sovietų kariuomenę sukvėdė patys komunistai, išprovokuodami tas žiaurias riaušes, kuriose žuvo oficialiais duomenimis keli šimtai žmonių. Azerbaidžano partijos vadai buvo atleistas iš pareigų, bet minėtasis Polyaničko tebėra antrojo sekretoriumi.

Ukrainietis — Kanados gubernatorius

Ottawa. — „Ukrainiečių savitratė“ plačiai rašo, džiaugdamasis, kad Kanados gubernatoriumi buvo prisaikdintas ukrainietis, konservatorių partijos narys, teisininkas Ray Hnatyshynas.

Anksčiau gubernatoriai būdavo skiriami iš Londono, nes jie yra Britanijos karalienės atstovai. Šiuo metu Kanados ministrai pirmininkai parenka kanadiečius gubernatorius, kuriuos patvirtina Anglijos karalienė.

Gub. R. Hnatyshynas yra antrosios ukrainiečių kartos kanadiečiai. Jo tėvas jau miręs ir jis buvo Kanados senatoriumi. Dabar jis yra gubernatorių kabinete.

— Prancūzijos dienraštis „Le Monde“ rašo, jog Gorbaciovą tiki, kad pakeitus tarybinės federacijos pagrindus, galės išlaikyti Sovietų Sąjungą nesuskilusia.

— Jungtinių Tautų organizacijos pareigūnai sako, kad gresia tikras badas Etiopijai, pietiniam Sudanui, Mozambike ir Angolai, bet labiausiai Etiopijai.

— JAV Kongreso delegacija atvyko į El Salvadoro sostinę, kad vietoje ištirtų šešių jėzuitų nužudymo aplinkybes.

KALENDORIUS

Vasario 22 d.: Maksimijonas, Margarita, Darvydas, Elvinas, Gardenis, Gintautė.

Vasario 23 d.: Polikarpas, Romana, Butvilė, Gantautas, Severinas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:38, leidžiasi 5:31. Temperatūra dieną 50 L, naktį 34 L.

„KAD TAVE ZUKIS SUBADYTU“

1990-ųjų metų sausėtas vasario 11-sios dienos sekmadienis. Po šv. Mišių žmonės renkasi į popiečio saulės nušviestą Dievo Apvaizdos parapijos kavinę. Detroito Ateitininkų sendraugų skyriaus pirmininkė Janina Udrienė gražiai parinktu žodžiu pristato susirinkusiems „Lietuvių papročius ir tradicijų iššėvijo“ knygos autorę, rašytoją Danutę Brazytę-Bindokienę iš Chicago ir pakviečia ją tarti žodį apie šią, P.L. Bendruomenės 1989 m. išleistą knygą.

Knyga, pasak autorės, rašyta turint mintyje išsklidusią pasaulio platybėse mūsų jauniesniųjų kartą, kuri, nors ir prisimusi gyvenamųjų kraštų gyvenimo stilių bei kalbą, tačiau linkusi ieškoti savosios kilmės šaknų. Tam reikalui „Lietuvių papročius ir tradicijų iššėvijo“ knyga yra tarytum praktiškas vadovėlis. Kadangi knyga išleista ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba (vėliau numatoma išleisti lietuvių-ispānų kalba), ja gali naudotis ir tie, kurie silpniau kalba, arba ir visai nemoka lietuviškai.

Aišku, autorė neturėjo intencijos išpasakoti visos knygos turinį. Jos tikslas buvo nuteikti klausytojus knyga įsigyti. Tai jai pavyko šimtu procentu.

Knygos sutiktuvių popietei vadovavusi Sendraugų pirmininkė Janina Udrienė rašytojai Danutei Bindokienei, įdomiai apibūdinusiai savąją knygą, įteikė dėkingumo ženklą — knygą.

Yra žmonių, kurie gražiai rašo, bet jie menki pasakoriai žodžiu.

Yra žmonių, kurie moka pasakoti, bet nesugeba dailiai parašyti. Knygos autorė Danutė Bindokienė priklauso ne tik gražiai rašančių, bet ir labai įdomiai kalbančių žmonių kategorijai. Tai patvirtino faktas, kad josios apibūdinta knyga buvo žaibišku greitumu išparduota. Vienas vyresnio amžiaus klausytojas, anksčiau įsigijęs minėtą knygą, skubėjo prie kiosko nupirkti dar vieną egzempliorių savo sūnui. Deja, visos knygos parduotos. Tada jis nusivylęs pasiuntė kiosko adresu švelnų keiksmelį, paimtą iš kokių tik pristatytų knygų: „Kad tave zūkis subadytu“ ir prisijungė prie linksmaus nusiteikusių popietės dalyvių.

Jonas Mikulionis

BALFUI REIKIA NARIŲ!

Užsimokėti Balfui vieno dolerio nario mokestį niekam nesudaro sunkumų. Daugelis,

Inž. Vytautas Kutkus, ilgametis LF darbuotojas ir buvęs įgaliotinis Detroito, pagerbiamas žymeniu už nuopelnus LF veikloje. Žymenį įteikia Vytas Petrusis, dabartinis LF įgaliotinis Detroito.

Nuotr. J. Urbono

aukodami stambesnes sumas, nesupranta, kodėl prašoma vieno dolerio, kai jie jau paaugę keliasdešimt. Balfu centras visą laiką aiškina, kad tas vienas doleris nario mokestio labai daug padeda prašant stambesnių sumų šalpos darbui iš valdžios ar privačių labdarybės įstaigų. Kuo daugiau narių Balfu, tuo daugiau galima tikėtis paramos iš labdarybės įstaigų. Svarbu parodyti narių sąrašus. Šį reikalą labai gerai suprato Balfu 76-tas skyrius kasmet surašdamas arti 400 asmenų, sumokančių nario mokestį, kurį uoliai rinkdavo Česys Šadeika. Jam dėl sveikatos negalint atlikti nario mokestio rinkimo, jo vietoje darbuojasi Vladas Stasus. Detroito ir apylinkių lietuvių padėkite Balfui įteikdami tą vieno dolerio nario mokestį. Pažymėtina, kad kelios Detroito organizacijos reguliariai moka penkių dolerių nario mokestį.

NETEKOME DRAUGO

Dainavos jaunimo stovyklos lankytojai ir kai kurie stovyklautojai atsimena Manchesteryje Šv. Marijos bažnyčios kleboną kun. Raymond Schlinkert. Jis retkarčiais atsilankydavo Dainavoje ir geru žodžiu ją minėdavo. Kai stovyklos kaplionui pritrūkdavo komunikantų ar bažnytinio vyno, visuomet gaudavo pas kun. Schlinkert ir prašančiam neleidavo atsilyginti.

Po sunkios automobilio nelaimės, sausio 16 d. be sąmonės išgulejęs Michigan universiteto ligoninėje, mirė vasario 8 dieną, eidamas 78-tuosius metus. Jis buvo radijo ir televizijos kunigas, 15-ks minučių programoje „With This Ring“. Jo laidotuves per šv. Mišias, Šv. Marijos bažnyčioje dalyvavo du vyskupai ir daugiau negu 40 kunigų, jų tarpe jo seminarijos klasės draugas, taręs atsišveikinimo žodį, kun. Mykolas Kundratas. Kun. Raymond Schlinkert iki paskutinių gyvenimo dienų Šv. Marijos parapijos klebonu išbuvo 27 metus. Minėta, kad Lansingo vyskupas Kennet Povish savo pamoksle, pamaldų metu, priminė kun. Schlinkert gražius santykius su lietuvių ir Dainavos jaunimo stovykla.

S. Garliauskas

ŠAULIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Detroito „Švyturio“ jūros šaulių metinis susirinkimas įvyko vasario 11 d. Šv. Antano parapijos patalpose, Detroito.

Gorbačioviui lankantis Lietuvoje, Detroito lietuviai demonstruoja solidarizuodami su Nepriklausomybės atstatymo siekiančia tauta.

Nuotr. J. Urbono

Rinkimų nebuvo, bet buvo informacinis metinis veiklos susirinkimas su kviestais atstovais iš kitų karinių organizacijų. Kuopos pirm. Bronius Valiukėnas vadovavo susirinkimui, o sekretoriavo Romas Macionis.

Darbotvarkėje buvo visų valdybos narių pranešimai, kuriuose vyravo gera darbo nuotaika ir parodytas noras „Pilenų“ stovyklavietę tvarkinti ir švariai užlaikyti, daryti pagerinimus, kad „Pilenai“ būtų verti „Švyturio“ kuopos pasididžiavimo. Kuopos šauliai daug metų puoselėja lietuviškas tradicijas, ruošia minėjimus, remia Šv. Antano lietuvių parapiją, kuri yra vienintelė lietuvių parapija arkivyskupijos palikta toliau gyvuoti Detroito. Smagu, kad visos kariškos organizacijos veikia sutartinai ir ruošia minėjimus mūsų tautinių ir valstybinių švenčių bei svarbesnių sukačių progomis.

Susirinkime dalyvavo ir Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje pirm. Mykolas Abarius, kuris vasario 13 d. išvyko į Lietuvą tikslu dalyvauti šaulių sąjungos atkūrimo steigiamajame

PASIMATYSIME KAZIUKO MUGEJE

Detroito skautų ir skaučių tradicinė Kaziuko mugė kovo 4 d., sekmadienį, rengiama Kultūros centre, Southfield. Atidarymas po 10:30 val. šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Visi nuosirdžiai kviečiami. Mugę atidarys Nijolė Sadūnaitė.

S. Slizys

MARYTĖS GAIŽUTIENĖS KERAMIKOS PARODA

Marytės Gaižutienės keramikos paroda kovo 10 ir 11 dienomis vyks Dievo Apvaizdos Kultūrinio centro patalpose. Parodos atidarymas — šeštadienį, kovo 10 d., 7:30 val. vak. Paroda veiks ir sekmadienį, kovo 11 d.

Marytė Aldona Meškauskaitė-Gaižutienė gimė Lietuvoje. Keramikos kursų lankė Hyde Park Art Center ir Chicago Meno institute. Turėjo savo darbų parodas įvairiose Amerikos vietovėse.

Detroito apylinkės ateitininkai kviečia visus aplankyti šią įdomią parodą.

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90403.

NEW YORKO 12-TOS VYČIŲ KUOPOS VEIKLA

Mes, lietuvių Aušros Vartų parapijos Vyčiai smarkiai ruošėmės trigubai šventei — pasveikinti naująjį kleboną ir dviasios vadą kun. Eugenijų Savicką, atšvęsti mūsų parapijos gyvavimo jubiliejų ir pašventinti didžiulį Aušros Vartų Marijos paveikslą, kuris kabės virš pagrindinio altoriaus. Šis kūrinys yra menininkų Tado bei Elenos Sviderskių.

Šv. Mišias koncelebravo vyskupas Paulius Baltakis, OFM, su keliais kunigais. Choras, vadovaujamas Aldonos Kepalaitės, pasveikino Jo Ekselenciją giesme „Ecce Sacerdos Magnus“. Ilgamečiai parapičiai Petras Garbinčius ir Millie Pietz nešė aukojimo dovanas.

Po Mišių arti 150 svečių bei parapičių susirinko parapijos salėje, išdekoruotoje mūsų ižymios 12 kuopos narės, menininkės Vidos Kristolaitytės. Milžiniška iškaba: „Sveikiname kun. Eugenijų!“ pasitiko atvykstančius. Įvairios organizacijos atsiuntė sveikinimus, o mūsų kuopos vardu kalbėjo pirmininkas Ed Burba Cook, įteikdamas ir pinigine dovaną. Choro nariai apjuosė kunigą lietuviška juosta. Parapijos matriarchė Ona Lukscha įteikė kun.

Eugenijui didelį medinį rožančių. Po programos kunigas Savickas padėjo ir kvietė visus parapiją padaryti antraišiais savo namais. Papasakojo, kaip Marijos paveikslas New Yorko miesto ugniagesių sunkvežimiais buvo atvežtas parapijon. Paveikslą į bažnyčią turėjo nešti net šeši ugniagesiai. (Kun. Eugenijus yra New Yorko miesto ugniagesių kapelionas.)

Vėlinių šventės išvakarėse Aldona Kepalaitė su choru padėjo kunigui Eugenijui paruošti tikrai lietuviškas Vėlinių apeigas. Bažnyčia buvo visiškai aptemdyta, išskyrus daug tviskančių žvakių, kurios apšvietė Mūsų Motinos paveikslą. Tik netoliese esančio Holland Tunnel automobilijų bei sunkvežimių judėjimas retkarčiais trukdė mūsų susikaupimą.

Dalia Bulvičius,

VYČIAI WESTFIELD, MA

Vienuolika Westfieldo 30-tos Lietuvos Vyčių kuopos narių praėjusį rudenį dalyvavo Naujosios Anglijos apygardos suvažiavime Athol mieste. Ten veikiam mūsų nariui Jim Rogers buvo suteiktas Lietuvos Vyčių Kertvartas laipsnis. Sveikiname naująją valdybą. Ją sudaro pirmininkas Juozas

Buckities, vicepirm. Jim Adamaitis, sekretorė Sofija Kurcharski, išdininkė Kungunda Coach (kur taip pat yra ir ritualų komiteto pirm.), kultūrinių reik. kom. pirm. Bennie Coach ir korespondentė Nellie Lord.

Spalio 15 dieną vyko į Worcester miestą dalyvauti stipendijų festivalyje.

Athol-Gardner bei Westfield miestų Vyčiai šeiminkavo šioje šventėje. Sprendžiant iš maisto kiekio, vakarienė labai pasisekė. Ją paruošė Marsha ir Jim Rogers, Cookie ir Bennie Coach, Louise ir Juozas Buckities, Elena Alexik, Sofija Kurcharski, Eugenija Duda ir Nellie Lord.

Nellie Lord

SCRANTONO ANGLIAKASIAI VYČIAI

Scranton 74 Lietuvos Vyčių kuopos valdyba 1990-tiems metams sudaro: pirmininkė Elena Cravath, vicepirm. Jonas Ramoska, protokolų sekretorė Marija Costello, išdininkas Edvardas Romanas, finansų sekr. Morta Brock, tvarkdarė Ona Hoffstutler bei patikėtiniai Jerry Costello, Ona Dudevicius ir Rūta Yanish. Komitetų pirmininkai yra: kultūrinių reik. — Jean Kavelines, ritualų — Marija Laske, lietuviškųjų reik. — Kazimieras Yanish, spaudos — Ričardas Laske.

Dėkojame Onai Dudevicius ir jos valdybos sąstatui už puikią veiklą 1989-tais metais.

Marija Laske

Visus šiąmet skyriuose atspausdintus straipsnius iš anglų kalbos vertė Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesijūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūniamos gavus prašymą.

PABENDRAVIMAS SU RAŠYTOJU JURGIU JANKUM

Rašytojo Jurgio Jankaus naujausios knygos sutiktuves

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms 2434 W. 71 Street, Chicago Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS GYDYTOJA IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos Nechirurginis išsiplėtimų venų ir hemoroidų gydymas 5540 S. Pulaski Road. Tel. (1-312) 585-2802 Valandos pagal susitarimą Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalavimai esant atvažiavimui ir namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja 2659 W. 59th St., Chicago, IL Tel. (1-312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY DR. JAMES BURDEN INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.) Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS SPECIALISTE MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Kabineto tel. (1-312) 737-1166; Rezid. (708) 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS 2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348; Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300; Rez. (708) 442-8287

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D. PETER STECY, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, IL Tel. (1-312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai) Tikrina akis, pritaiko akinius 2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149 Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts. IL. Keltv. val. 3-6 v.v. Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasonio kabineto perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija 2454 West 71st Street Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0885 Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS 2636 W. 71st St., Chicago, IL Tel.: (1-312) 436-0100

11800 Southwest Highway Palos Heights, IL 60463 (708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA 2656 W. 63rd Street Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Kabineto tel. (1-312) 776-2880. Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas Kalbame lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (1-312) 585-7755

Kab. tel. (1-312) 586-3166; Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽILBOA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6745 West 63rd Street Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6. Šeštadieniais pagal susitarimą

TEISĖTI RINKIMAI?

„Praėjusį rudį baigus registruoti Nicaraguos balsuotojus, sandinistų pareigūnai pasigyrė, jog buvo užregistruota 1.75 milijonai balsuotojų – t.y., beveik 90% visų gyventojų. Bet jie neturėjo būti tokie kuklūs“, rašo D. A. Ridenour *The Christian Science Monitor* laikraštyje. „Patikrinus Nicaraguos demografinės statistikos, pasirodė, kad užregistravo bent 112.9% visų gyventojų“.

Balsuotojų surašymo tikslumo problema iškyla todėl, kad krašto gyventojų skaičius 1973 metais (paskutiniai, kuriems yra pilni duomenys), negalėjo būti daugiau negu 2.1 milijonai. O manyti, kad per 16 metų iki 1989 m. niekas nemirs, nepasitrauks iš krašto yra visiškai nerealu. Anot Ridenour, pagal Centrinės Amerikos regiono statistikas, iš tūkstančio žmonių kasmet miršta aštuoni. Pagal tai per pastaruosius 16 metų bus mirę bent 350,000 žmonių. Į tą skaičių neįėjus dideli skaičiai žuvusiųjų 1977-79 m. revoliucijos metu, pašalinant Somoją ir jos pasekmes žuvusieji vėliau. Neįeina ir žuvusieji, Somojos vyriausybės bombarduojant ištisus miestelius – *barrios*, stengiantis sunaikinti sandinistus. Neįeina ir žuvę uragano „Joan“ metu.

Bet, rašo Ridenour, jeigu tik pusė tų apskaičiuotų žmonių būtų mirę per tuos 16 metų, vis tiek 1990 rinkimuose tegalėtų iš viso būti tik 1,925,000 gyventojų, kas yra 50,000 mažiau negu valdžios paskelbtas skaičius. O kur dar tie mažiausia 750,000 žmonių, pabėgusių iš Nicaraguos per tuos 16 metų? Įskaitant visa tai ir dėl tikrumo per pusę mažesnius pabėgusiųjų ir žuvusiųjų skaičius, bent 16-kos metų sulaukusių balsuotojų Nicaragoje iš viso negali būti daugiau negu 1,550,000.

Ridenour bijo, kad šis 420,000 žmonių skirtumas tarp valdžios duotų skaičių ir galimo apskaičiuoto skaičiaus gali būti dėl to, kad buvo registruojami ir 1990 m. 16 metų dar neturėjusieji, kad per klaidą buvo užregistruoti jau mirę balsuotojai, kad pagaliau galėjo būti ir klasuojama registracija, ar net, kad buvo įregistruoti sandinistams talkinantys kubiečiai bei El Salvadoro sukileliai. Tuo atžvilgiu yra reikšmingas Nicaraguos užsienio ministerio pavaduotojo pastaba, jog šiuo metu Nicaragoje gyvena 200,000 salvadoriečių.

Vienas dalykas aiškus, rašo Ridenour, sandinistai nesuorganizuotų 420,000 priedinių „balsuotojų“, jei to skaičiaus jiems neprireiktų rinkimų laimėjimui.

Visai iš kitos pusės ten pat rašo Dennis Marker, vedėjas JAV grupės „Witness for Peace“, stebinti JAV politikos poveikį Nicaragoje. Anot jo, JAV-ems rūpi ne teisėti rinkimai, o jų teigiamas rezultatas JAV-ams. Toliau sumini, ko nederėtų JAV-ams daryti, jei nori, kad Nicaraguos gyventojai tikrai laisvai išsirinktų savo valdžią.

Nors prez. Bush ir daugelis kongresmanų jau yra viešai indorsavę Nacionalinės Opozicinės Sąjungos (UNO) kandidatę Violeta Chamorro, jie to neturėtų daryti, anot Marker, nes tai balsuotojams duoda vaizdą, jog ji viena tėra demokratijos palaikytoja, o balotiruojasi 10 kandidatų.

1989 m. prez. Bush ir JAV Kongresas sutarė paskirti 12.5 mil. dol. Nicaraguos balsavimui paveikimui. Daugiausia tų pinigų dalinama per „National Endowment for Democracy“

(NED). JAV Kongresas šią įstatą įkūrė, kad per ją būtų remiami demokratiški sąjūdžiai visame pasaulyje, bet nemiant jokios vienos kurios politinės partijos. Nicaragoje tačiau, dalis NED pinigų buvo tiesiog paskirta UNO partijai. Be to, kita, didžiausia dalis skiriama organizacijoms ir grupėms, padedančioms UNO partijai mobilizuoti balsuotojus, Chamorro dienraščiui „La Prensa“, apmokėti UNO partijų rinkimų stebėtojams balsavimo vietose ir apmokėti UNO darbuotojams, raginančius žmones balsuoti. Tų pinigų negauna kitų partijų darbuotojai.

Be to, 12.5 mil. dol. yra paskirta JAV žinybos agentūrai CIA stiprinti UNO organizuojamoms koalicijoms. Prez. Bush taip pat skatina Chamorro laimėjimą, padėdamas, jog jei ji laimėsianti, JAV pradėsianti vėl prekiauti su Nicaragua. Pažadas duotas, pastebi Marker, ne teisingų rinkimų atveju, o JAV-ų norimos kandidatės laimėjimo atveju.

Marker piktnasi ir tuo, kad rinkimines kampanijas metu žymiai pagrausėjo kontras užpuolimai civilių, sandinistų darbuotojų bei jų kandidatų, o kontras kas mėnesį tebeauga 4.5 mil. dol. pašalpos iš JAV-ų. Šie veiksmai rodo, kad šiuose rinkimuose JAV-ės toli gražu nėra nešališka stebėtoja.

Marker siūlo, kad JAV-ės turėtų priimti Jungtinių Tautų bei Amerikos Valstybių Organizacijos (OAS) sprendimą apie rinkimų teisėtumą ir teisingumą, nes šios tarptautinės organizacijos ten yra pasiuntusios daug didesnes stebėtojų grupes ir, be to, jos nesuteisėtų, kad viena kuri partija rinkimus laimėtų, kaip tai rūpi JAV-ams.

Jis rašo, jog JAV-ės turėtų lygiai stipriai smerkti ne tik sandinistų išpuolius prieš civilius ir rinkimų darbuotojus, bet ir contrų išpuolius. Be to, JAV turėtų paskelbti, jog prekyba su Nicaragua bus vėl pradėta, priklausomai nuo Jungtinių Tautų ir OAS nusprendžio, kad rinkimai būtų pilnai teisėti ir teisingi, nežūrint, kas rinkimus laimėtų. Marker baigia, rašydamas, jog dabar, kai Rytų Europos kraštu gyventojams jau duota patiems apsispręsti, kokią valdžią jie nori turėti, tą patį turėtų ir JAV-ės leisti savojo pusrutulio kraštams.

Tačiau paskaičius tokius komentarus, kyla ir eilė klausimų: Kokie gali būti teisėti rinkimų kriterijai, jei didesnė pusė krašto gyventojų nemoka skaityti ir negalės išskaityti kandidato pavardės slaptai balsuodami? Kokie yra teisėtumo kriterijai, jeigu jau iš anksto žinoma, kad balsuoti užsiregistravo 112.9% gyventojų? Be abejo, JAV-ų indorsavimas ir finansinis rėmimas vienos kandidatės kampanijos padaro ją dalyve Nicaraguos rinkimuose. Bet ar galima nebandyti atsverti Kubos, El Salvadoro ir kitų nesuminėtų antidemokratiškų užsienio kraštų lygiai stipraus, jei ne stipresnio dalyvavimo rinkimų rezultatu palenkime?

Teisingumo dėlei gal reiktų tik rekomenduoti, kad JAV-ės nesiafišiotų, kaip nesuinteresuotus rinkimų stebėtojus, jei taip daro, nes krašte, kuris yra taip nualintas, kad nesugeba išsivystyti nuo visų užsienio kraštų intrigų ir kišimosi visuose jo procesuose, palikti žmones vienus, marksistų ir kitų išnaudotojų teriojimui irgi nėra moralu.

a.g.

RUBLIS IR AUKSO AUTOMATIZMAS EKONOMIJOJE BEI POLITIKOJE

J. V. SUDUVAS

„Vien tik auksas valdo mus, vien tik auksui mes tarnaujam...“ skamba populiari „Fausto“ arijos melodija. Joje glūdi daug tiesos. Auksas – pinigai – ekonominio gyvenimo kraujas. Be pinigų sunkiai įmanoma gamybinė produkcija bei prekių apyvarta vidinėje, ypač tarptautinėje rinkoje. Pastovi valstybės ekonominė padėtis remiasi jos aukso rezervu paremta valiuta, kuri laiduoja laisvus prekybinius ryšius su užsieniu.

Tačiau yra valstybių, kurios savo pinigų nepadengia auksu grynai dėl politinių išskaidimų. Tokia šiuo metu yra Sovietų Sąjunga. Jos piniginis vienetas rublis yra bevertis pasaulinėje prekybos rinkoje. Ne taip, kaip laisvai kotiruojamas Amerikos doleris, vokiečių marka, japonų jena, britų svaras, sterlingas, prancūzų frankas ir t.t. Tik auksu padengtas rublis padėtų Rusijai laisvai pirkti užsienio firmų prekes, patrauktų užsienio kapitalo investavimą į jos industriją, palengvintų žmonių ir prekių judėjimą į svetimus kraštus.

Kodėl Sovietų Sąjunga laiko savo rublį nepadengtą auksu? Tam yra keletas priežasčių: politinės ir ekonominės. Politinės – tai atskira tema. Apie ekonomines pasisako „The Wall Street Journal“ laikraštis (1989.XII.11) d. žymūs ekonomistai Robert J. Kwasny ir James Sinclair. Kwasny yra redaktorius ir leidejas „Kwasny Economics“ apie rinką ir ekonomiką, leidžiamą Seacaus, N. Jersey. Jis pranašauja, kad Maskva gali išleisti rublius, padengtus auksu anksčiau, negu kas tikisi, gal būt, net trijų, šešerių mėnesių laike.

Bet ekonomistas James Sinclair, direktorius žymios New Yorko „Diversified Investors Corp.“, užsiimančios ekonominių investicijų būzniu, laikosi kitos nuomonės. Jis numato, kad tik artimiausiu laiku bus išleisti auksu padengti sovietų bonai kotiruojami tarptautinėje prekyboje, kurie palengvins sovietų skolų mokėjimą ir tai tik tarp 250 ir 500 milijonų dol. sumoje. Sovietų Sąjunga yra antroji valstybė pasaulyje, pagaminanti daugiausiai aukso (pirmoji yra Pietų Afrika). Manoma, kad sovietų aukso rezervai prašoka 32 bilijonus dol. aukso. Savo kasmetiniam prekybos balanso išlyginimui su

užsieniu sovietai dalį savo aukso rezervų parduoda tarptautinėje prekybos biržoje, daugiausia Londone, Anglijoje, už jį įsigydamą kietosios valiutos-dolerių savo skolų apmokėjimui. Pavyzdžiui, praėjusiais metais sovietai pasaulinėje biržoje pardavė 1,700 metrinių tonų aukso, bendros vertės 21.9 bilijonų dolerių. Metrinę aukso toną sudaro 32,150 troy uncijos aukso. Viena aukso uncija biržos kainomis šiuo metu svyravo tarp 400-415 dolerių. Jeigu sovietai pagrįstų rublį auksu, jie sumažintų arba visai atsiskaitų savo aukso rezervus parduoti pasaulinėje atviroje biržoje. Tada, samprotaują ekonomistas R.J. Kwasny, padidėtų aukso pareikalavimas ir jo vertė – kaina pakiltų net dvigubai. Ir tas neigiamai atsilieptų pasaulinėje prekybos rinkoje ir prekių kainose. To ypatingai nenori pasauliniai biznierių, pasaulinių biržų aukso pirklių, kurie rūpinasi tik savo pelnu, manipuluodami aukso gamyba ir prekyba.

Pasiekimas sovietų auksu paremtų rublį, kaip ir jų auksu paremtų bonų, priklauso ir nuo Sovietų Sąjungos žmonių pasitikėjimo savo vyriausybe, taip pat nuo pasitikėjimo užsienio investicijų bei prekybos rinkų. Šis pasitikėjimas yra kritiškas, nustatant rublio vertę auksu, sako J. Kwasny. „Šiuo metu judėjoje rinkoje vienas Amerikos doleris apytikriai gali nupirkti dešimtį rublių. Esama vidutinė aukso kaina 400 dolerių už aukso unciją reiktų 4000 rublių įsigyti unciją aukso. Jeigu, sakysime, sovietai padarytų šiomis sąlygomis, kad už 4000 rublių būtų galima nupirkti vieną unciją aukso, tai biznierių, vartotojų, turėdami didelės sumas rublių, stengtųsi juos pakeisti į auksą, o tas labai sumažintų sovietų valdžios aukso rezervus ir neigiamai atsilieptų pasaulinėje aukso rinkoje ir apskritai didžiojoje prekių apyvartoje.

Pernai Amerika pardavė Sovietų Sąjungai 1.5 milijonų metrinių tonų kviečių, neskaitytų kukurūzų ir sojos pupelių. Praėjusį mėnesį sovietai vėl pirkė 410,000 metrinių tonų Amerikos grūdų. Kaip pažymi

Jonathan Will, Chicago „Carroll Investor Service“ – žymiausia grūdų prekybos bendrovė pasaulyje. Amerikos Žemės ūkio departamentas numato vėl parduoti sovietams du milijonus metrinių tonų kviečių sumažintomis rinkos kainomis. Už parduodamus grūdus sovietai moka grynų auksu. Tačiau, kaip pažymi Žemės ūkio departamento generalinio inspektoriaus

istaiga, iš šios grūdų eksporto programos pasauliniai pirkliai aukso manipulatoriai labai daug uždirba, neteisėtai skriausdami bendrąjį reikalą. Tačiau grūdų prekyba sudaro tik dalį Amerikos-Sovietų prekybos. Yra dar medvilnės, mašinų, elektroninių ir kitų gaminių prekybiniai reikalai, kurie perkami ne rubliais, bet auksu ir dažniausiai per tarpininkus.

Pasauliniams aukso pirkliams nekonvertuojamas rublis, be abejo, yra daug pelningesnis, nes drumzlinam vandeny lengviau pagauti auksinę žuvelę.

ŠVELNUS LENKO BALSAS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Sausio mėn., 2 d. Poznanės dienraštis „Gazeta Poznanska“ išspausdino pasikalbėjimą su Lietuvos lenku – „tuteišu“ – mažumos atstovu Aukščiausioje taryboje Anicetu Brodavskiu.

Skirtingai nuo žinomo rusofilo bei lenkmano Ivano Tichonovičiaus (Lietuvoje žinomu kaip Jan Ciechanovič – K.B.) rodo sovizmo bei neapykantos mąslų tautai, A. Brodavskis palyginus švelniai ir gan objektyviai liečia „tuteišų“ klausimą bei lietuvių-lenkų santykius. Jau pradžioje jis pasisako esąs lenkų tautybės, tačiau būdamas Lietuvos socialistinės respublikos pilietis, atstovauja Maskvoje ne vien tik Lietuvos lenkų – tuteišų, bet ir kitų tautybių reikalus.

Lenkijoje plačiai kalbama, kad šiandien Lietuvoje geriau nepripažinti jokios kitos pilietybės, kaip tik Lietuvos? (atrodo, kad dienraštis neskiria pilietybės nuo tautybės – K.B.). Šį tvirtinimą A.B. griežtai paneigia, tvirtindamas, kad kiekvieno lenko pareiga yra viešai pripažinti savo lenkišką tautybę. Lietuvoje niekas nesigėdina ir nevengia lenkiškai kalbėti, išsiginčiję savos tautybės. Ir... netiesia, kad Vilniuje ir Vilniaus krašte visiškai negirdėti lenkų kalbos. Stipriai užakcentuoti savo tautybę yra labai kilnus dalykas, tačiau pvz. Lietuvoje nevisuomet naudingas.

Laikraščio bendradarbis priėmė Vilniaus lenkui – „tuteišui“, kad Aukščiausioje taryboje Lietuvos atstovai rėmė sov. sąj. totorių, moldavų, vokiečių reikalavimus, visiškai nekreipdam

mi jokio dėmesio į Lietuvos lenkų – „tuteišų“ prašymus.

Vilniaus lenkas labai teisingai atskako, kad laikraščio bendradarbio minimos tautybės neturėjo ir neturi sov. Sąjungoje jokių teisių, kokias turi Lietuvos lenkai: jie turi platų lenkiškų mokyklų tinklą su desptomąja lenkų kalba, organizacijas, laikraštį. To nerandama kitose respublikose. Tiesia, paskutiniu metu esama daug nesklandumų tarp lietuvių ir lenkų. Lenkijoje tas vadinama net atviru konfliktu. Lietuvos visuomenė įvairiai reagavo į autonomines lenkiškas sritis, o Lietuvos Aukščiausioji taryba jas greitai panaikino. Taip pat ir „Sąjūdis“ pareiškė, kad tai steigimas valstybės valstybėje. Lietuviai nenori lenkamų pripažinti teisių, užmiršdami, kad Vilniaus Salcininkų, Svecionų, Trakų, Sirvintų rajonuose lenkai sudaro daugumą gyventojų. Jie čia gyvena nuo amžių, o jų padėtis diena diena blogėja. Lenkai – „tuteišai“ daugiausia yra žemdirbiai. Lietuvos žemės ūkio padėtis nepergeriausia. Tuo pačiu, blogėja ir ūkininkų būklė. Jie nori pataisyti savo egzistenciją, mokyti tėvų kalbos, nuolat bendradarbiauti su savo tautiečiais, puoselėti savo tautinę kultūrą. Svetimų kalbų pažinimas ir mokėjimas yra būtina kiekvienam kultūringam žmogui. Tai nėra siekimas „valstybės valstybėje“.

Kas gi yra kaltas? Lenkas kaltė meta lietuviams. Jiems stinging politinės kultūros. Lietuviai „perestroikos“ – persitvarkymo bangose imasi polit

tikos. Lenko nuomone, šiandieninė padėtis Lietuvoje jam primena 1981 m. situaciją Lenkijoje. Lietuviams, atvykus į kokį nors susirinkimą, kuriame liečiami Lietuvos lenkų reikalai, jie greitai pasako kas jiems atrodo reikalinga ir tuoj pat apleidžia salę, nenorėdami išklausti kitos pusės pasisakymų. Atrodo, kad tik lietuviai turi teisybės monopolį. Toks jų elgesys apunkina susitarimą, kuris šiandien Lietuvoje yra labai reikalingas. Pasitaiko net komiškių atsitikimų: vienam lenkiškame Vilniaus rajone ne buvo aptariami švietimo reikalai. Lietuvis tvirtino, kad žemo mokslo lygio priežastimi yra lenkiška mokykla (yra faktas – lenkiškos mokyklos yra žemo lygio! – K.B.). Vaikai turi mokytis lietuviškai.

Vilniaus lenkas – „tuteišas“ su viltimi žiūri į ateitį, tikėdamas, kad bus rasta bendra kalba tarp Lietuvos mažumų ir lietuvių. Daug blogio į tautybių sugyvenimą įnešė stalinizmas. Kelių mėnesių laikotarpį visų problemų išspręsti negalima. Reikia tikėtis, kad daug reikalų bus išspręsta 1990 m. pavasario rinkimuose.

Lietuvos ir Pabaltijo klausimą taip pat palietė buv. Vakarų Vokietijos kancleris, tarptautinės socialdemokratų s-gos pirm. bei Vakarų Vokietijos SPD garbės pirm. Vilhelmas – „Willy“ Brandtas. Š.m. sausio mėn. 16 d. pasikalbėjimo su bulvariniu „Bild“ dienraščiu (per 4 mil. egz. tiražo) buvęs kancleris pareiškė, kad M. Gorbačiovas įveiks visus politinius ir ekonominis sunkumus greičiau negu bet kas tikisi.

Palietus nepriklausomybės siekiančius Pabaltijo kraštus bei juose steigiamas socialdemokratų partijas ir užklaustas dienraščio korespondento, ar jis jas remia, W. Brandtas taip atsakė: „Dviejų pasaulinių karų laikotarpįje Baltijos respublikose ne tik kad veikė socialdemokratų partijos, bet pvz. Latvijoje ji buvo valdžioje. Tos srovės Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje jau yra, ir nematau priežasčių, kodėl jos negali toliau plėstis.

TELEFONISTĖS – VERTĖJOS

AT & T bendrovė paskelbė, kad ji tarp savo telefonistų turės svetimas kalbas mokančių vertėjų, kurios padės susikalbėti telefonu nemokantiems reikiamos kalbos.

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

36

Miestelin pasiūnčiau stebėtojus. Praeį net dvi dienos ir dar jokios žinios. Pagaliau, atėjo žinia, kad miestelyje šventė buvo viskas paruošta, suvažiuavo svečiai, bet atėjus pranešimas, kad šventė atidėta iki kito parėdymo.

– Kas tai padarė? Kas tai įsakė? – girdi šūkalojės valščiaus pirmininkas, klausinėdamas savo stabo pareigūnų. Atsakymo, žinoma, jam niekas nedarė.

– Sabotazas! Vėliavos sudegintos! Sabotazas! – nepaliaujamai dūko pirmininkas, bet neilgai – pirmininkas nušalintas nuo pareigų, o popiet kelių civilių lydimas išvežtas iš miestelio. Dėl įvykio miestelyje sujudimas ir smalsumo pagauti – bando atspti kas taip padarė. Klausinėjami kaimų seniūnai tegalėjo atsakyti, kad jie trijų raitų vėliavininkų buvo grąžinti namo – tereikėjo tik vėliavas grąžinti. Tai viskas. Kas jie? Nepažįstami... Sakėsi esą valščiaus įgalioti.

Mano žvalgai dar suostė, kad pirmininkas sėdamasis į ratus sakes, kad dar ateis diena ir tas „ponas karininkas“ – velnias, atsiims savo...

Visos dienos buvo įtemptos. Be kasdienių darbų ejom ir apsaugos pareigas. Aš gyvenau ir būte ir namie. Nelengva buvo. Laimė, naujieji pareigūnai nelabai išmanė, kas čia atsitiko ir iš viso kame čia reikalas. Jie nepažino žmonių, o kas svarbiausia, reikia dėkoti Dievo Apvaizdai, neatsirado išdavikų.

Taip išlindėjom iki pavasario. Nuo čia jau daug kas

ėmė keistis. Kiekviena diena buvo nerimo ir baimės diena. Nuolatos teko slapstytis ir galvoti, kur rytoj reikės atsisturti, kur galvą priglausti ir kur pavalgyti gauti. Pragarą katilas virte virė. Tūkstančiai jau buvo išvežti – kiti vežami savanoriškai darbams, o didžioji dalis, daugumoje šviesesnių žmonių, pasuko į užsienį – išieivijom. Liko tik amžiams savo žemei prisiekęs artojėlis.

Pavasari, laukams pakvėpus ir želmenims pasirodžius, viskas keitėsi valandomis. Vėl sumišimas. Kalbos apie kolchozų steigimą, vyrų kariuomenės šaukimą, ir vis dar nesustojęs gyventojų perkraustymas kelė nerimą, o mums ryžtą nepasiduoti pigiai.

Netiesia, kad mus kas nors agitavo ar sukilti kurstė. Kilom mes patys. Lėliūnai taip pat jau turėjom ryšį su kitais, kaip mes. Pagaliau atėjo diena – Lėliūnuose pasilikti nebegalėjom. Po visus kaimus važinėjo ginkluoti raudonosios armijos būriai kažko ieškodami, kažkam ruošdamies, sustoję elgėsi, kaip žvėrys: plėžė, prievartavo, degino ir areštavo. Neišvengiamai teko su jais susidurti. Padėtis aštrėjo. Ir taip – aš taip spėjau, ne tik Lėliūnuose, bet ir visoje Lietuvoje prasidėjo partizanų gadinė...

Mes stojom skersai kelio visokiausiai neteisėybei, prieš žmogaus paniekinimą, išnaudojimą, žemės atėmimą, kolchozų steigimą, prievolių užėjimą, prievartą – mūsų turto grobimą, laisvės suvaržymą, prieš įvairiausius pataikūnus, išverstakūrius, skundėjus, šnipus, cypač už savo krašto laisvę ir nepriklausomybę.

Visur mes susidavom ir visur vietiniams pareigūnams darbus pasaldindavom. Ilgainiui tuo pačiu atsidūrėme ir vis didesnį pavojų. Mes nepaisėm, kad mus valdžia vadino banditais, mes nieko panašaus nedarėm – mes tik trukdėm banditams, skriaudžiamuo

sius gynėm, turtą saugojom ir savo brolius ir seseris nuo kalėjimo, persekiojimų ir išvežimų gelbėjom.

Žinoma, tas valdžias nepatiko. Jie ėmėsi visų galimų priemonių mūsų sukeiti ir sunaikinti. Tam jie įsteigė žmogžudžių komandas – stribus. Jų eilėse vietą rado visokiausi kriminalistai, padaužos, girtuokliai ir iš viso žmonės be garbės ir vardo... Jie viso, kaip erkės – netrukus jau buvo ištisas pulkas – vadovavo jiems specialistai. Mes juos laudino, kad jų tarpe nemažai ir mūsų tėvynainių už geresnį duonos kąsnį nuejo jiems tarnauti.

O, Viešpatie! Aš naktimis to negalėjau užmirti ir kaskart jutau reikalą priešintis ir naikinti tą pragaro seklą. Ir kai kartą vėlai iš žvalgybos grįžau į būstą, man lyg kažkas šnabždėjo, o aš su ašarotomis akimis kartojau: „Op! Op! Kas ten? Nemunėli... ar tu mane šau... uuu...“

Matote ir tokiose aplinkybėse tenka kartais susijaudinti...

Iš ryto mane tiesiog perbloškė žinia, kad kažkoks žmogus kalbėjęs mano ūkyje atostogaujantis studentes ir pareiškęs, kad noris susitikti su Žalioju Vėliu.

Ar jis taip ir sakė? – spyriau Alvą.

– Kas tau mergaitė, galvoj maišosi? Vėliu?

– Gerai, gerai – pasitaisė, Miskiniu...

– Ir vėl kvailioji... Pasakose tik miškiniai...

– Aš supratau, kad jis norėjo susitikti su tavim, vade.

– O ką tu? – paklausiau.

– Aš nieko nežinau – atsakiau, bet jis mačiau, kad buvo nepatenkintas mano atsakymu ir nuedamas pasakė:

– Pasakyk, kad jo, supratau, kad tavęs vade, teiravosi žolelė.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Beverly Shores, Ind.

IŠKILMINGAI MINĖS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ

Vieną kartą atvykęs iš Kanados svečias pasidžiaugė Beverly Shores Lietuvių klubo surengtu minėjimu. Tai lyg tradicija, kad i Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamą Nepriklausomybės šventę kalbėtojai pakviesti pasisakyti visuomenininkai, politikai, kultūrininkai, jaunieji akademikai. Jei surašytume visas pavardes, kurie kalbėjo paskutinių 30 metų laikotarpyje, visi įsitikintų, kad kalbėjo moterys ir vyrai, skirtingo amžiaus studentai ir akademikai, įvairių pažiūrų, profesijų, pasižymėjimų sulaukę. Gal užtektų paminėti paskutiniuosius metus kalbėjusius prof. Vytautą Skudį, advokatę Dainą Kojelę. Kokiu iškilmingumu bei susikaupimu puošia tą dieną atnaušautos Mišios, kai gieda keturi žymūs solistai Stasys Baras, Algirdas Brazis, Prudencija Bičkienė-Jakubauskienė, Jonas Vaznelis.

Šiais metais rengiama Nepriklausomybės šventė bus ši sekmadienį, vasario 25 d., 12 val. popiet. Kun. Ričardas Repšys atnaušins Mišias ir pasakys pamokslą. Vargonais gros muzikas Vytautas Gutauskas. Pagrindinis kalbėtojas bus inž. Valdas Adamkus, kuris dažnai lankosi Lietuvoje ir dabar neseniai grįžo iš Vilniaus. Vilniaus universitetas už jo darbus ekologijos moksle ir įvairią pagalbą skirtą Lietuvai suteikė jam garbės daktaro laipsnį. Valdas Adamkus, aukštasis JAV pareigūnas, kelis kartus buvo apdovanotas aukščiausiais žymenimis. Šiais metais Lietuvos vyčiai, minėdami Vasario 16 dienos šventę, pagerbė Valdą Adamkų. Ten jo pasakytą kalbą buvo turininga ir stilinga.

I Beverly Shores Lietuvių

klubo rengiamą Nepriklausomybės šventę visados atvyksta daug žmonių iš Chicagos, iš plačiai išsisklaidusių lietuvių kolonijų Indiana, Illinois ir Michigan valstijose. Beverly Shores Lietuvių klubo valdybos pirmininkas sol. Jonas Vaznelis, vicepirmininkai Dana Norreikienė ir inž. Leonas Nekus, sekretorė Irena Jonynienė ir išdininkė Meilutė Rulienė.

vk

Lemont, Ill.

BALINIAI ŠOKIAI
LIETUVIŲ CENTRE

Artinantis šeštadienį, galvome, kaip būtų geriau ir idomiau praleisti šį vakarą. Šiuo metu mūsų lietuviškas gyvenimas yra gana judrus ir idomių renginių pasirinkimas didelis. Vieni susirenka pas draugus ar kaimynus paplėpti, pasidalinti savaitės įspūdžiais, kiti skubame į koncertus, teatro spektaklius, vakarones.

Taip vasario 17 d. 7 val. vakaro Lietuvių centre susirinkome pasigėrėti baliniais šokiais, kuriuos atliko iš Kauno atvykęs vienetas „Sūkurys“, vadovaujamas daktarų Jūratės ir Česlovo Norvaišų.

Vakara pradėjo Bronė Nainienė. Po trumpo pasveikinimo į salę subėgo vietoje šokėjai. Neišpasakytas jų miklumas, rūbai ir scenos apšvietimas tuoj pat labai linksmam nuteikė žiūrovus. Šokis buvo po šokio. Šokėjai jauni ir šoka išskirtinai gerai ir gražiai. Žmonės labai plojo ir vienu metu atrodė, jeigu kas leistų ir mes įsijungtumėm į jų būrį. Bet turbūt neilgam, nes šokiai daugiausia labai greito tempo. Po minutės kitos išsikvėpė sėdėtumėm ir tik plojimais pritartumėm jiems. Vadovai labai idomiai aptarė kiekvieną šokį ir supažindino su šokančia pora. Jie yra apkeliaavę daug krastų, laimėję daug premijų. Vokietijoje, Čeko-

slovakijoje, Sovietų Sąjungoje gavę net pirmąsias vietas.

Salėje buvo labai įvairaus amžiaus žmonių, nuo mokyklinio amžiaus jaunimo iki 92 metų močiutės. Šokiai labai visiems patiko ir, pasibaigus programai, niekas nenorėjo važiuoti namo. Prie kavos ir pyragaičių dalinomės išpušiais ir klausėme savęs, ar mes dar galėtumėm taip pašokti? Atsakyti į tą klausimą nenorėjome.

Šokių muzikai grojant, atsirado ir šokančių. Taip greitai prabėgo vakaras, kad ir nenoromis galvojome apie namus

Bronė Nainienė

Baltimore, Md.

AKTORIAUS
J. PALUBINSKO
SUKAKTIS

Žymiam nepr. Lietuvos dramų teatro aktorui Juozui Palubinskui šiemet kovo 19 d. sukanka 80 m. amžiaus. Baltimore ir Washingtono lietuviai ruošiasi šią sukaktį drauge paminėti ir aktorių tinkamai pagerbti.

Iniciatyvos ėmėsi Baltimore visuomenininkas Cezaris Surdokas, sudarydamas šiam reikalui komitetą, į kurį sutiko įeiti Jonas Kardokas, Vytautas Eringis, Juozas Gaila, Kęstutis Laskauskas, Alė Kazlauskienė, Aldona Marcinkienė, Genovaitė Auštienė, Marija Krauskienė, Balys Brauskas, Aleksandras Radzius ir Genė Vasaitienė iš Washingtono.

Vasario 2 d. komitetas buvo sukvietęs į Lietuvos namų pirmą posėdį. Komiteto vadovybėn buvo išrinkti: Cezaris Surdokas pirmininku, Alė Kazlauskienė sekretore ir Jonas Kardokas išdininku. Aktoriaus pagerbimo popietę nutarta rengti sekmadienį, kovo 18 d., 2 val. p.p. Lietuvių namuose, Herbų kambaryje. Taip pat buvo aptartas kitos renginio organizavimo problemos.

Ar

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDOUDARIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDOUTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

REAL ESTATE

MLS ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878Parduodame greitai
už didesnę kainą!

Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlavinai ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga.

ALEXANDER J. MOCKUS
REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDOUTI NAMĄ mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus.

J. BACEVIČIUS
BELL BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgą metų patirtimą, greit ir sąžiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

Pigiai parduodamas „condo“ ant vandens kranto: 2 mieg. kamb., 2 vonios kamb., didelis salonas, balkonas, virtuvė, maud. baseinas. Skambinti savaitgaliais nuo 8 v. ryto „collect“: 1-407-860-3555.

FOR RENT

Išnuomojamas 6 kamb. butas ir pusė garažo. Apšildomas. \$550 mėn. nuo balandžio 1 d.: 57 St. & Maplewood, Gage Pk. apyl. Namas dviejų butų, mūrinis. Galimybė būti šio namo menedžeriu. Kreiptis: Henry E. Arimas, tel.: dieną (708) 657-4429, vakare ir savaitgaliais (312) 286-8438.

Išnuomojamas 2 mieg. antrame aukšte bus Brighton Parko apyl. Suaugusiems. Apšildomas. Skambinti po 5 v.v. 376-7144.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%-20%-30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. - GA 4-8654

HELP WANTED

*SEWING MACHINE OPERATORS
- Experience necessary
* CLOTH CUTTER
- Experience necessary
(708) 563-2442

600 LIETUVOS
KRIKŠTO JUBILIEJUI

paminėti apžvalginis leidinis jau išėjo iš spaudos. Redagavo J. Baužys.

Knygoje dokumentinė medžiaga, popiežiaus ir Lietuvos vyskupų laiškai, dvasinio atnaujinimo programa, keletas straipsnių, konkursai, leidiniai, medaliai ir ženklai, arkiv. Jurgio Matulajaus palaimintųjų paskelbimas, kardinolo Vincento Sladkevičiaus paskyrimas ir platus pasaulio vykusių minėjimų aprašymai su arti 400 nuotraukų. Vėringa knyga sau įsigyti ir kitam padovanoti.

Išleido Jubilėjaus vykdomasis komitetas, 315 psl., didelio formato. Spausdino „Draugo“ spaustuve. Kaina su persuntimu 14.50 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 96 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63 St.
Chicago, Ill. 60629

A. Juodvalkis

INŽ. JONAS IR ONA MOTIEJŪNAI
IŠTEIGĖ STIPENDIJŲ FONDĄ

Jonas ir Ona Motiejūnai

Buvę Kalifornijos, o dabar Arizonos gyventojai inž. Jonas ir Ona Motiejūnai paaukojo Lietuvių Fondui 10,000 dol. ir įsteigė jų vardo stipendijų fondą.

Inž. Jonas Motiejūnas, išėjęs į pensiją su žmona Ona, iš Los Angeles persikėlė į kalnuose esantį Arizonos miestelį Prescott, arčiau savo šeimos narių, kur žada praleisti aukštinio saulėlydžio dienas. Motiejūnai yra švietimo ir veiklūs lietuviai, aktyviai dalyvauja lietuvių veikloje ir dosniai ją remia.

Inž. Jonas Motiejūnas gimė 1921 VII.5 d. Šventėžio valsčiu, Seinų apskr., ūkininkų šeimoje. Baigęs Lazdijų gimnaziją ir atlikęs karinę prievolę Karo mokykloje, paskutiniame XV-je aspirantų laidoje, 1940-44 m. studijavo VDU Kaune elektrotechniką. Pasitraukęs į

Vokietiją, baigė Braunschweigo aukšt. technikos mokyklą ir 1947 m. gavo elektr. inžinieriaus diplomą. Su pirmuoju transportu emigravo į Australiją ir kaip inžinierius dirbo įvairiose firmose. Tasmanijoje susipažino su studente Ona Prizgintaitė ir 1948 m. sukūrė šeimą. 1959 m. persikėlė į Los Angeles JAV ir ilgiausia dirbo Hughes Aircraft b-vėje pasiekęs aukštą, vadovaujančio inžinieriaus pareigas.

Inž. Jonas Motiejūnas studijuodamas ir dirbdamas buvo aktyvus sportininkas ir visuomenininkas, 1941 m. sukilimo dalyvis. Priklauso ateitininkams, Lietuvių Bendruomenei ir kitoms institucijoms, eidamas valdybų pirmininko ir kitas pareigas. Bendradarbiavo lietuvių spaudoje, radijo laidoje. Inž. Jonas Motiejūnas visą gyvenimą, o daugiausia išeivijoje reikšėsi lietuvių išlaikymo ir Lietuvai nepriklausomybės atgavimo veikloje. Kur tik buvo reikalinga pozityvi lietuvių išlaikyti pagalba, inž. Jonas visad atsiradavo pirmose gretose. Nesvėtimam jam buvo ir Lietuvių fondo idėja. Ji matome L. Fondo 1966 m. sudarytame pirmajame komiteto nario ir pirmininko pareigose. Lietuvių fondo paskirtis yra labai graži ir reikšminga, bet kai reikia atsiskirti su šimtaine, tai ilgai galvojama ir laukiama. Net organizacijų mažai metiniai mokesčiai, dažnai užvilkinami ir nesumokami. Steigiant L.

Fondą, išeivija buvo pačiame įsikūrimo įkarštyje ir šeimų išmokslinime, tad ir aukos L. Fondui labai pamažu plaukė.

Ona Prizgintaitė-Motiejūnienė gimė Šiauliuose, baigė Aušros gimnaziją Kaune, akusherio mokyklą ir nuo 1942 m. studijavo istoriją VDU filosofijos fakultete. Pasitraukus į Vokietiją, studijas tęsė Heidelbergo universitete, o 1948 m. emigravo į Australiją. Čia susipažino su inž. Jonu Motiejūnu, sukūrė šeimą ir užaugino bei išmoksino 4 dukteris - Ramunę, Eglutę, Rūtą ir Birutę. Visuomeniniame darbe talkininkavo savo vyrui Jonui labai aktyvioje ir įvairioje lietuviškoje veikloje. Priklauso ateitininkams, L. Bendruomenei ir Lietuvos dukterims. Tai stipri ateitininkiška lietuviška šeima, dariniai ir sutartinai veikiant lietuvių išlaikymo baruose ir ją remianti finansškai.

Inž. Jonas Motiejūnas rašo, kad mokslo galėjo siekti tik stipendijų pagalba, tad įsteigdamas stipendijų fondą, nors maža dalimi nori atsilyginti už patirtą pagalbą. Lietuvių fondo vadovybė dėkoja J. ir O. Motiejūnams už stambią 10,000 dol. auką ir linki palaimingo pensininkų gyvenimo. Jų pavyzdžiui galėtų pasekti ir kiti prakutę lietuviai, dažni valstybės ar privačių fondų bei organizacijų stipendininkai.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto ir Washingtono, kalba prie a.a. J. Daužvardienės karsto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje.

Nuotr. J. Tamulaučiū

LIETUVA KELIASI,
NES TURI PAVYZDŽIŲ

Stasio Lozoraitis, Lietuvos atstovo,

žodžiai generalinės konsulės

Juzės Daužvardienės laidotuvėse

Mes, Lietuvos Diplomatines Tarnybos nariai, netekome ištikimos kolegės, Chicagos lietuviai neteko aktyvios visuomenininkės, lietuvių tauta neteko žymios moters.

Stovėdamas prie jos karsto, kaip lietuvis ir krikščionis, aš jaučiu pirmąsias ne liūdesį, o džiaugsmą, kad toks asmuo visą savo gyvenimą tarnavo tautai, aukodamas jai visas jėgas ir kad man buvo lemta ją pažinti, su ja ilgus metus dirbti ir tapti jos draugu.

Ją pažinau pirmą kartą, kai ji tyčiai ir labai efektingai talkininkavo neužmirštamam generaliniam konsuliui Petriui Daužvardžiui, už tai neprašydama nei užmokesčio, nei pripažinimo. Nors toje taurių lietuvių šeimoje galėjai jausti daug šilumos, tačiau kada reikalsas lietuvių svarbius principus arba pavojus Lietuvos laisvės bylai, Daužvardienė, kaip ir jos vyrai, galėjo būti kieta. Vingiuotų, neaiškių kelių ji nemėgdavo.

Deja, generalinis konsulas Petras Daužvardis po trumpos, tačiau labai sunkios ligos ją apleido. Prisimenu jos drąsą laikyseną vyrui beviltiškai sergant ir jo mirties valandą ramiai dvasinė laikysena, kurią gali parodyti tik gilaus tikėjimo žmogus.

Visai natūraliai ji tapo kandidatė generalinio konsulo pareigoms perimti. Juk kas galėjo geriau pažinti Chicago, jos žmones, lietuvių organizacijas ir jų įvairias problemas, konsulo pareigų pobūdį ir užduotį. Kas geriau būtų tikęs tapti talkintoju, tarpininku, ragintoju, pavyzdžiu.

Ką ji pasiekė būdama generaline konsule, man turbūt nereikia sakyti. Tuo metu jos gyvenimas nebuvo lengvas. Ką mes matydavom, nesvarbu ar darbe ar minėjimuose, besisėkėdavo jėgą.

Kita pusė, kurią ji droviai slėpdavo, lietuvių privatus gyvenimo sferą. Mes jos nematydavom namuose, dažnai vienišos, dažnai triūsiančios. Nematydavom jos medžiaginių problemų, jos negalavimų, apie

kuriuos ji labai nemėgdavo kalbėti. Jos susirūpinimo, susimąstymo, kada aplink siausdavo politiniai arba visuomeniniai kvičiai. Jos gilaus liūdesio, kai iš pavergtos Lietuvos atėdavo šurpūs žinios, arba jos pasipiktinimo, kada Vakarai abejingai žiūrėdavo į mūsų tautos problemas, o karta ir visai jas užmiršdavo.

Kaip kiekvienam žmogui, taip ir Daužvardienei būtų buvę gera turėti šeimą, kuriai būtų galėjusi atidaryti savo širdį, pasiskusti ar pasitarti. Būdama generaline konsule, ji tokios galimybės neturėjo. Tam tikras rezervuotumas, tam tikra distancija buvo reikalinga ir todėl neretai net ir žmonių sukūryje buvo tikrumo vieniša.

Lietuvių tauta turi nepaprastą istoriją. Lietuvių tauta turi nepaprastą savybę ir nepaprastą asmenybę, kurios iškyla, kada audros siaučia mūsų šalyje. Juzė Daužvardienė yra viena tų asmenybių, kurios jau dabar šviečia ir dar stipriau švies ateityje.

Tuo metu, kada mes ją palaidosime jos numylėtos Chicagos žemėje, prasidės jos egzistencinė daugelio mūsų širdyje. Gal net ir tu, kurie jos gerai nepažino ir su ja nebendravo.

Štai paslaptis, kurios tirtonai nesupranta. Yra dalykų, kurių negali sustabdyti šautuvai, negali sunaikinti jėga. Tai idėjos, tai iškilių vyrų ir moterų pavyzdžiai, tai atmintis.

Štai kodėl jie krenta, o mes laimim. Štai kodėl jų vardai tampa istorinėmis pabaisomis, o tyliai, ištikimai dirbusių bei kovojusių vardai bus mums paguoda ir pavyzdys visai žmoniškai.

Atėję Daužvardienei už darbą mūsų tėvynės labui, ačiū už talkininkavimą Lietuvos Diplomatinei Tarnybai, ačiū už visus padarinius, patarimus, už pabertą mintį, už malonią šypseną, už šiltus žodžius. Visa tai lieka mūsų atmintyje.

Lietuva keliasi, nes turėjo tokių moterų, kaip Jūs.

Lietuva gyvuos, nes turės tokių pavyzdžių, kaip Jūs.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Juno Beach, FL

VILNIAUS „OKTAVOS“
ANSAMBLIS TELEVIZIJOS
EKRANE

Loreta ir prof. dr. Jokūbas Stukai jau daug metų Floridoje praleidžia savo atostogas. Šiuo metu jie mums atvežė parodyti „Oktavos“ ansamblio programą iš vaizduojamos per televiziją. Programa buvo rodoma muz. Liūdo Stuko puikioji katedrinio stiliaus rezidencijoje, kurios aukštą klasę liudija ir šalia jos stovintis naujūtelis kadiakas.

Visi trys Stukai yra plačios apimtės visuomenės veikėjai. Tenka paminėti jų biografijas, pasiremiant Lietuvių enciklopedija. Jokūbas Stukas yra ekonomistas – 1949 m. baigė New Yorko universitetą tarptautinės prekybos studijas BS laipsniu. Gavęs valstybinę stipendiją studijavo Oxfordo universitete, Anglijoje. Vėliau tarptautinės ekonomijos studijas tęsė Kolumbijos universitete ir gavo MS laipsnį. Parašęs ir apgynęs disertaciją „Lietuvos tautinis atgimimas“, 1956 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį. Nuo 1963 metų profesoriavo Seton Hall universitete. 1941 m. suorganizavo Lietuvos garso radijo valandėlę, kurią 1949 m. pavadino Lietuvos atsiminimais. Jau 49 metai, kaip jis šiai radijo valandelei vadovauja. Yra buvęs Balfo direktorius. New Jersey Altos pirmininkas, LB New Jersey apygardos organizatorius ir pirmininkas. Yra išleides lietuviškų plokštelių. Korespondencijomis bendradarbiauja lietuvių spaudoje. Loreta Kaselytė-Stukienė iš profesijos – kompiuterių specialistė. Dirba New Jersey Bell kompanijoje. Loretos veikla Lietuvos Vyčiuose: „Vyčiai“ žurnalo 11 metų redaktorė, Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininkė 4 m., 75 metų Lietuvos Vyčių jubiliejaus komiteto pirmininkė, L.V. Fondo įsteigėja ir pirmininkė, Lietuvos Vyčių garbės narė. Loreta atstovauja lietuvių New Jersey gubernatūros taryboje, tos Tarybos biuletenio redaktorė. Būdama Lietuvos 600 metų Krikšto Jubiliejaus komiteto narė su kitais 8 nariais aplankė prezidentą Reagan ir priėmė iš jo jubiliejinį sveikinimą. Loreta pagerbta Švento Tėvo – popiežiaus Jono Pauliaus II su Pro Ecclesiae et Pontificae medaliu už gerus didelius darbus katalikų Bažnyčiai ir lietuvių tautai.

Liūdas Stukas – solistas baritonas, muzikos mokytojas. 1959 m. New Yorko universitete School of Education baigė balso kultūra ir pedagogiką su BS laipsniu. Už geriausią universitete parašytą kūrinių solo „Tėve mūsų“ gavo pirmą premiją. Nuo 1959 metų yra muzikos mokytojas. Kaip solistas dalyvavo įvairiuose amerikiečių koncertuose New York, Washington, Philadelphia, Hartforde ir kitur. Yra įdainavęs plokštelių. Suharmonizavo 60 lietuvių liaudies dainų ir parašė chorams ir solo originalių dainų bei giesmių. Šiuo metu apsigyvenęs Floridoje, vargonininkauja Šv. Judo parapijoje. Juno Beach organizaciją prašomas renginiuose akompanuoti solistams. Sv. Judo parapija labai didelė, bet lietuvių čia labai mažai gyvena. Choras ir jo vedėja ne lietuviai. Varg. muz. Liūdas Stukas juos išmoko ir dabar prieš Mišias visi gražiai lietuviškai gieda „Pulkim ant kelių“. Kada šioje bažnyčioje būna kokios iškilmingos ar gedulingos pamaldos, tai jis pasikviečia solo pagiedoti sol. Oną Blandytę-Jameikienę.

pakvietė į valgomąjį kambarį, kurio stalai buvo apkrauti įvairiausiais valgiais ir gėrimais. Ši balių jam padėjo suruošti Lietuvos Vyčių kuopos valdyba, kurią sudaro: Konstancija Scheibelhut – pirmininkė, Liūdas Stukas – vicepirmininkas, Florencia Morris – sekretorė, Rožytė Žukauskienė – išdininkė, Aldona Biliūnienė – spaudos vadovė, Povilas Mikšys – informacija, John Scheibelhut – trustee, Michael Juodikis – trustee, Joseph Balčiūnas – reikalų vedėjas.

Toks gražus vyčių balius negalėjo baigtis be meninės programos. Ją atliko sol. Ona Blandytė ir muz. Liūdas Stukas. Po solistės labai gražių dainų, visi dainavom liaudies dainas. Paaiškėjo ir dar viena šio balius intencija – šiandien, sausio 27 dieną yra kuopos pirmininkės Konstancijos gimtadienis. Visi jai sugiedojom ilgiausių metų. Ir vel kviečiami prie saldžių vaišių – kavutės ir vyčių pagamintų labai skanių pyragų. Pašnekesiai vis dar tęsiasi apie gražiąją Oktavą. Dr. Stukas papasakojo, kad pas jį buvo apsisistoję šeši Oktavos menininkai, kad jis ir Loreta niekad nepamirš jų, kaip didelių patriotų, nuosirdumo. Toliau jis sako, kad vienas iš menininkų turėjęs nelaimę – davęs savo rūbus į valyklą išvalyti, o kada juos gražino, tai visos rūbų sagos buvo ištirpusios, reikėjo siūti amerikoniškas. Penktą valandą buvo susirinkę kokteiliams. Dabar 11:30 val. skirstomės į savo namus, būdami labai dėkingi Loretai ir dr. Jokūbai Stukams už atvežtą mielą Oktavą, o muz. Liūdai Stukui labai dėkojam už tokį puikų balių.

P. Mikšys

A.†A.

JUOZAS GRABAUSKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Staiga mirė 1990 m. vasario 20 d., sulaukęs 80 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Rokiškio apskrityje, Skėmų parapijoje. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Marija Bernatavičiūtė, sūnus Algimantas, mirtį Vida, duktė Regina, anūkai Gintas ir Vilma ir kiti giminės. Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Lietuvių Policininkų draugijai. Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, vasario 22 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St. Laidotuvis įvyks penktadienį, vasario 23 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Tautines lietuvių kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus giminės draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnus, duktė, anūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

Mamytei

A.†A.

STASEI ŠPOKIENEI

mirus, mūsų gili užuojauta jos dukrai GIEDREI MILAŠIENEI, vyrui STASIUI, broliui ROMUI ir žmonai KRISTINAI su šeima

Danguolė ir Stasys Surantai

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkei
BIRUTEI VINDAŠIENEI netekus mylimos Motinos

A.†A.

ONOS DANIESEVIČIENĖS

reiškiamas nuosirdžiai užuojautą

JAV LB Krašto valdyba

A.†A.

ONA ŽEMGULIENĖ

VITKAITĖ

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1990 m. vasario 19 d., 5:25 val. p.p., sulaukusi 98 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 80 m. Pasiliko dideliame nuliūdime mirtį Bernice Žemgulius, anūkai: Walter T. Žemgulis su žmona Isabella, Mary Ann Malas su vyru Leonard, aštuoni proanūkai; sūnėnas Walter J. Žemgulis su žmona Martha ir kiti giminės. Priklausė Brighton Parko Lietuvių Moterų klubui ir Liet. Namų savininkų draugijai.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, vasario 21 d. nuo 5 iki 9 v.v. ir ketvirtadienį, vasario 22 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvis įvyks penktadienį, vasario 23 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę mirtį, anūkai, proanūkai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 523-0440.

A.†A.

KOSTAS MYKOLAITIS

Lietuvos Kariuomenės Savanoris-Kūrėjas

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad mūsų mylimas a.a. Kostas Mykolaitis mirė Detrote, 1990 m. vasario mėn. 20 d., sulaukęs 91 m. amžiaus.

Buvo gimęs Šaulių apskrityje 1899 m. sausio mėn. 9 d. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Bronė, sūnus Kazys su žmona Elena ir Kostas su žmona Carol. Dukros Genovaitė Baltragienė ir Rūta Arndt; keturiolika anūkų ir dešimt proanūkų.

Velionis buvo Lietuvos Savanoris-Kūrėjas. Priklausė Ramovėnams ir Lietuvių Susivienijimui. Buvo Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčios parapijietis ir patriotinių lietuvių organizacijų rėmėjas.

Kūnas pašarvotas Harris laidotuvių koplyčioje, 15451 Farmington Road, Livonia Michigan.

Laidotuvės įvyks penktadienį, vasario mėn. 23 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Dievo Apvaizdos bažnyčią, kur 10 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Amžino Poilsio vietą, Holy Sepulchre kapines.

Nuliūdę žmona, sūnus ir dukros su šeimomis.

Laid. dir. Yolanda M. Zaprackienė. Tel. (313) 554-1275.

Mūsų buriotojui

A.†A.

VYTENIUI DIRKIUI

Amžinybėn išplaukus, žmoną dr. ANGELE, dukras dr. DANĄ ir AUDRĄ su jos vyru STEVE, visus giminės ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvos Buriotojų Chicagoje Priėmimo ir Pagerbimo Organizacinis Komitetas

A.†A.

HENRIKUI MISLIAUSKUI

mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškiamės velionio draugams, pažįstamiems ir lietuviškos veiklos bendradarbiams Philadelphijoje.

Lietuvos Buriotojų Chicagoje Priėmimo ir Pagerbimo Organizacinis Komitetas

Mylimai Motinai

A.†A.

STASEI ŠPOKEVIČIENEI

mirus, dukrai GIEDREI ir sūnui ROMUI bei jų šeimoms nariams reiškiamas nuosirdžiai užuojautą.

Rockford: A.L.T. Skyrius
R.L.B. Apylinkė
B.A.L.F. Skyrius
5-tas Šaulių Būrys
Pensininkų Skyrius

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1990 m. vasario mėn. 22 d.

5

A.†A.

ALOYZAS SIRUTIS

Buv. mokytojas, lietuviškojo darbo ir spaudos uolus rėmėjas, daugelį metų gyvenęs Čikagoje.

Gimęs Lietuvoje, Prudabolės vds., Liudvinavo vls., Marijampolės aps., Viešpaties pašauktas iškeliavo Amžnybėn 1990 m. vasario mėn. 8 d. Santa Monikoje, Kalifornijoje.

Palaidotas vasario mėn. 14 d. Švento Kryžiaus kapinėse Culver City, Kalifornijoje.

Liko liūdinti žmona Gražutė Šlapelytė, sesuo Kastulė Akelaitienė Kaune, dukterėčios, sūnėnai, jų šeimos ir kiti giminės JAV ir Lietuvoje.

Mylimam Vyriui, Tėvui ir Sūnui

A.†A.

ALEKSANDRUI VYTENIUI DIRKIUI

netikėtai mirus, liūdinčią jo žmoną ANGELE, dukras AUDRĄ ir DANĄ, motiną B. RUSTEIKIENĘ ir visus kitus giminės nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Petras Kazlauskai
Judita ir Algis Kazlauskai

GAIDAS-DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – (1-312) 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – (1-312) 478-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS

LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. – Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. – Tel. (708) 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – (708) 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

APYLINK MUS

x „Dainavos“ ansamblio naujam spektakliui „Kai papartis žydi“ bilietai jau išspausdinti ir platinami Chicagoje. Kaip visuomet, bilietus galima įsigyti Vaznelių parduotuvėje. Bilietai taip pat bus platinami Lemonte kas sekmadienį po Mišiu. Pirkite bilietus anksčiau, kol dar didelis vietų pasirinkimas.

x **Negali praleisti progos** pamatyti A. Škėmos „Pabudimo“, vienos geriausių dramų Chicagoje lietuvių scenoje. Spektaklis bus vasario 24 ir 25 dienomis Jaunimo centre. Bilietus galima įsigyti iki penktadienio, vasario 23 d., Vaznelių parduotuvėje. Vaidinimą rengia JAV LB Kultūros taryba.

x **Union Pier Lietuvių draugija** rengia Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimą vasario 25 d., sekmadienį, Beverly Shores Lietuvių klube. Minėjimas bus tuoj po pamaldų Šv. Onos bažnyčioje 1:30 val. p.p. Union Pier lietuviai dalyvauja minėjime ir užkandžiuose. Moterys prašomos vilkėti tautiniais drabužiais. Visi Union Pier Lietuvių draugijos nariai kviečiami minėjime dalyvauti.

x „Our Sunday Visitor“ savaitraštį, vasario 25 d. laidoje, yra viso puslapio straipsnis apie kun. Alfonsą Svarinską. Straipsnyje Ivan Kaufman aprašo visą kun. A. Svarinsko gyvenimą, jo nusiteikimą, jo persekiojimą ir KGB kankinimus, taip pat paminėti ir Sovietų Rusijos okupuota Lietuva. Prie straipsnio įdėta ir kun. A. Svarinsko didelė nuotrauka.

x „Journeys“, Šv. Kazimiero seserų vienuolių leidžiamas laikraštis, šių metų Nr. 1, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje yra platūs aprašymai apie seselių veiklą, paminėtas Loreto ligoninės 50 metų jubiliejus, aprašomos seselės Argentinoje ir taip pat Dievo tarnaitė Motina Marija Kaupaitė, kurios byla paskelbta palaimintą eina Chicagoje. Laikraštį redaguoja ses. M. Agnesinė Dering, jai talkina Tammy Oswald, bendradarbiauja kitos seselės, sugebančios savo mintis reikšti raštu. Laikraštis gerai paruoštas.

x **DRAUGO koncertas** įvyks š.m. balandžio 1 d. 4 v. p.p., sekmadienį, Marijos Auksinėsios mokyklos salėje. Programą atliks okupuotos Lietuvos solistai: Sofija Jonaitytė, Algirdas Januta ir pianistas Povilas Stravinskis. Bilietus į koncertą galima įsigyti Gifts International Vaznelių parduotuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424. (sk)

x „Dailės '90 – religija lietuvių mene“ parodos atidarymas bus penktadienį, vasario 23 d., 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje. Visus kviečiame atsilankyti. (sk)

x **Garantuotas receptinių ir nereceptinių vaistų persiuntimas į Lietuvą. Transpak**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747. (sk)

x **Nijolė Sadūnaitė** dalyvaus jos prisiminimų knygos antrosios dalies sutikime Jaunimo centro kavinėje ši penktadienį, vasario 23 d., 7:30 val. vak. Knygą aptars Irena Skudienė.

x **Zuzana Juškevičienė** po sėkmingos širdies operacijos grįžo namo ir sveiksta dr. R. Nemicko priežiūroje.

x **Stasė Semėnienė**, „Draugo“ Moterų Gyvenime skyriaus redaktorė, skaitys paskaitą anglų kalba „Lithuania Now“ Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus moterų gildijos metiniam susirinkimui vasario 25 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p. Gintaro salėje. Po susirinkimo bus vaišės. Kviečiamos viešnios, narės ir norinčios narėmis būti.

x **Rekolekcijos**, vienos dienos dvasinis susitelkimas, bus Ateitininkų namuose, Lemonte kovo 3 d. ryto. Rekolekcijas praves kun. Ričardas Repšys visiems pažįstamas kaip geras pamokslininkas. Kviečiami registruotis visi lietuviai ir neateitininkai skambinant J. Damušienei: 1-708-301-8001.

x **Stasė Vėlyvienė**, Petro Griteno dukrė gim. 1940 m. Panevėžio rajone, ieško mamos pusseserės Jadvygos Paulikienės-Kasparavičiūtės. Ji turėjo du sūnus Jurgį ir Paulių, jų tėvas Pranas Paulikas. Prašo pranešti: Stasė Gritėnaitė-Vėlyvienė, Žaibo 3 nr. 75, Vilnius, Lithuania.

x **Brighton Parko Moterų klubo** metinis narių susirinkimas bus ketvirtadienį, kovo 1 d., 1 val. po pietų Zigi Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Narės prašomos dalyvauti. Po susirinkimo bus vaišės.

x **Daumanto - Dieleininkai**čio ateitininkų kuopos vasario 25 d., sekmadienį, nuo 9:30 iki 10:30 val. turės susitikimą su Nijole Sadūnaitė Ateitininkų namuose Lemonte. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

x **Vasario 18 d. „Chicago Tribune“** aprašo Berlyno filmų festivalį. Filmų kritikas aprašo Alexander Rogoschkinio filmą „The Guard“. Perskaicius filmo santrauką, kad tai jaunas sovietų kareivis, sargas, kuris prižiūri kalinius. Paerzintas kitų kareivių, jis juos nužudo. Tiems, kurie matė dokumentinį filmą, ar tiems, kurie girdėję apie lietuvių kareivį Artūrą Sakalauską, nuteistą 1988 m. balandžio 6 d., gali filmo santraukoje pamatyti labai daug panašumų. Jei filmas atsiras JAV-se bus galima tai toliau išti. (sk)

x **Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų draugija** šaukia informacinį susirinkimą vasario 27 d., antradienį, 7 v.v. Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield. Atvyks atstovas iš Nuosavybių Mokesčių departamento, kuris paaiškins, kur reikia kreiptis, jei galvojame, kad mūsų nuosavybės mokesčiai per aukšti. Po susirinkimo – kavutė. Kviečiame visus! (sk)

x **Vasario 15 d. „Drauge“** Jono Indriūno užuojautoje Antanui Lembergui, įsivėlė klaida. Pavardė turi būti: Lembergas, Lembergienė. Atsiprašome. (sk)

x **KASA, lietuvių federalinė kredito unija**, sėkmingai veikianti 10 metų, patarnauja lietuviams finansinėje srityje. Kreipkitės į artimiausią KASOS skyrių taupymo ir skolinimo reikalais. Informacijai: KASA, 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629. Tel. 312-737-2110. (sk)

„Raudonoji armija, eik namo!“ Demonstracijose ir tokį plakatą buvo galima matyti vasario 16 d. Chicagoje. Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyrius vasario 18 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje surengė pagrindinį Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Siemet Chicago ALT skyriui vadovauja pirm. dr. V. Dargis, vicepirm. P. Buchas, Edm. Jasiūnas, T. Kuzas, M. Marčinkus, Vl. Šoliūnas, sek. D. Katelė, izd. O. Kremeris, finansų sek. J. Jasiūnienė. Minėjimą atidarė dr. V. Dargis, primindamas Laisvės varpą ir šį laiką, kai Lietuva yra nepriklausoma. Tiesiogiai įsijungė 13 vėliavų, kurios buvo išrikuotos prie trispalvės su ryškiu Vy-

x **Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjunga**, dirbanti kartu su Lietuvių Katalikų labdarų sąjunga dabar Chicagoje renka mūlą siuntimui į Lietuvą. Jau buvo renkama Šv. Antano parapijoje Cicero, Taikos Karalienės parapijoje Darien ir palaimintojo Jurgio Matulajaus misijoje Lemonte. Iš viso jau surinkta 273 svarai. Bus renkama taip pat ateitininkų savaitgalį vasario 24 ir 25 dienomis Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje. Norintys prisidėti prie šio projekto prašomi skambinti Vidai Sakevičiūtei 1-312-925-3168 arba Romai Kuprienei 1-708-447-9319.

x **A. a. Juzefos Skučienės** 2-ju metų mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus atnaušiamos vasario 24 d., šeštadienį, 10 v. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Maloniai prašome velionę prisiminti maldoje. (sk)

x **A. a. Vytauto Balzaro** 3 metų mirties sukakties šv. Mišios bus atnaušiamos vasario 25 d., sekmadienį 10 v. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Šeima prašo draugus ir pažįstamus pasimelsti už jo vėlę. (sk)

x **Moteris ieško darbo** prie vaikų arba ligonių, nesvarbu kurioje apylinkėje. Gali gyventi kartu. Skambinti po 6 v.v. (312) 881-7394. (sk)

x **„Tauragio“ kamerinio orkestro religiniam koncerte** ši sekmadienį, vasario 25 d. 3 v. p.p. Balys Pakštas gros prof. Smolskaus birbyne, kurią dr. J. Adomavičius nupirko jam padovanojo. Gros Sasnausko „Skubek prie kryžiaus“ ir Vagnaičio „Malda“ (jo 100 m. mirties sukaktį). Koncertas įvyks Ziono parapijos bažnyčioje, 9000 S. Menard, Oak Lawn, IL (privaziuoti galima tik nuo 87 g-vės). (sk)

čiu vidury. JAV ir Lietuvos himnus visi salėje sugiedojo vadovaujant solistei Genovaitei Antanaitytei-Ugianskienei. Pirm. dr. V. Dargis programai vadovauti pakvietė adv. Ramunę Triūtę-Kelečienę. R. Kelečienė perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės aktą. Prisegant gėles, buvo pagerbti atvykę trys savanoriai: J. Betkauskas, P. Steikūnas ir Ant. Valys. Invokaciją prieš minėjimo iškilmes sukalbėti buvo pakviestas kun. Vito Mikolaitis.

Gen. konsulas V. Kleiza pasveikino visus, N. Sadūnaitę, padėkojo jaunimui už suruoštas išpuilingas demonstracijas. Apgailestavo, kad Nepriklausomybės turime švesti dar Lietuvai esant okupuotai. Skatino planingai remti kovojančią dėl laisvės tautą. Ypač svarbu sudaryti palankią opinioną. Atėjo laikas reikalauti, kad JAV vyriausybė aiškiai pasisakytų už Lietuvos laisvę.

Illinois gubernatoriaus vardu pasveikino jo atstovas L. Kazanivskyj. Pabrėžė, kad Illinois vadovybė reikalauja Lietuvai laisvės. Perskaitė gubernatoriaus Thompsono proklamaciją. Perduotas sveikinimas ir Illinois vicegubernatoriaus.

Serbu-kroatų atstovas S. Panayotovich pabrėžė reikala, kad pavergtos tautos turi būti laisvos. Chicago mero vardu sveikino Don Burke. Atsiuntė sveikinimus ir kongresmenas F. Annunzio, sen. S. Russo, sen. Fr. Savickas.

Pagrindinę paskaitą turėjo inž. E. Bartkus. Prisiminė, kad

Jos kalba buvo trumpa ir jautri.

Toliau kalbėjo pavergtų tautų atstovai: K. Oksas, latvių – Ilm Bergmanis, ukrainiečių – dr. M. Charkevich.

Dr. V. Dargis perskaitė siūlomas rezoliucijas, kuriose pabrėžiama Lietuvos teisė atgauti nepriklausomybę. Dėkojama JAV-bėms už palaikymą lietuvių laisvės siekimui. Reikalaujama didesnio spaudimo Maskvai grąžinti laisvę.

Meninėje dalyje solistė G. Antanaitytė-Ugianskiene, fortepijonu palydint: Thomui Zeman, jautriai dainavo apie tėviškę, apie samantą bakužę ir eilę kitų. Jos sodrus balsas darė gilų įspūdį. Biso ir bravo šauksmai paskatino malonią solistę dar padainuoti „Kur gintarais nusėtas“.

Mielas pajavairinimas buvo „Grandies“ tautiniai šokiai. Čia programai vadovavo Danutė Penčylaitė. Pradėta Jūratės Jankauskaitės deklamacija Putino apie Lietuvą. Muz. A. Polikaitiui grojant akordeonu, dailiais tautiniais drabužiais pasipuošusių jaunų grandiečių poros pašoko tautinių šokių pynę. I. Smiliauskienė tikrai juos puikiai paruošusi. Dalyvavo 30 jaunų šokėjų. Solistė, akompaniatorius, ansamblio „Grandies“ vadovė papuošti gėlėmis. Pabaigoje visa gausiai susirinkusi publika, susiemė rankomis, sudainavo „Lietuva brangi“. Minėjimas užsitęsė trejetą valandų.

Pažymėtina, kad minėjime scenoje buvo išrikuotos 2 vėliavų postų vėliavos, Klaipėdos jūrų šaulių, akademikių skautų, Daukanto jūrų šaulių, skautininkių, šaulių rinktinės, Moterų šaulių s-gos, Neolituanų, Ramovėnų.

Juoz. Pr.

LIET. NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacija, įsisteigusi 1937 m., tebeveikia ir dabar. Organizacijos pradininkai numatė įsteigti tokią organizaciją arba, kitaip sakant, suburti namų savininkus į vieną galimą grupę, kuri, reikalaujanti, galėtų kalbėti visos apylinkės vardu. Anų laikų gyvenimo sąlygos labai skyrėsi nuo šių. Bet, esant organizuotiems, daug lengviau yra pasiekti ko nors geresnio savo apylinkei, negu pavieniui asmeniui. Tam įrodyti yra daug atsitikimų. Reikia pasakyti, kad namų savininkų organizacijos nariai prieš pusę metų buvo lyg, sakyčiau, aptingę: nelankė susirinkimų, nemokėjo nario mokesčio, nesidomėjo, kas vyksta Marquette Parko apylinkėje. Jau kelintas susirinkimas, į kurį buvo atsilanko labai gausus aktyvių narių skaičius. Malonu tai matyti.

Metiniame susirinkime gruodžio mėn., dėl blogo oro ir kitų aplinkybių, dalyvavo labai mažas skaičius narių, todėl nebuvo išrinkta valdyba. Tuojau po Naujų Metų įvykusiame susirinkime dalyvavo gana didelis skaičius ir valdyba buvo išrinkta. Išrinkus valdybą, tuojau įvyko posėdis, kuriame buvo pasiskirstyta pareigos: Juozas Bagdžius – pirmininkas, Vitas Bernadišius – vicepirmininkas, Antanina Repšienė – II vicepirmininkė ir korespondentė lietuvių spaudoje. Anelė Rastienė – protokolų sekretorė, Edvardas Eidėjus – finansų sekretorius, Stasė Rudokienė – izdininkė, Elena Antanaitienė – rengimų vadovė, Kazys Malėnas – renginių vadovės padėjėjas, Vida Sakevičiūtė – ryšininkė su kitomis organizacijomis, Juozas Kulyš – korespondentas anglų spaudoje, Juozas Skeivys – maršalka ir advokatas J. Gibaitis – patarėjas.

Valdyba turi suplanavusi daug gerų ir naudingų dalykų

organizacijos labui. Vasario mėn. susirinkimas, turėjęs įvykti vasario 16 d., dėl konsularinio priėmimo Balzeko muziejuje, yra nukeltas į vasario 23 d., penktadienį, 6:30 val. vakare parapijos salė. Po trumpo susirinkimo bus paminėta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 72 metų sukaktis. Ta proga žodį tars Lietuvos Laisvės lygos atstovas dr. Algirdas Statkevičius. Meninę programą atliks Vytauto D. šaulių rinktinės moterų vienetas, muziko Juozo Sodaicio vadovaujamas. Bus ir kitų įvairumų. Aukos nebus renkamos. Po viso – kavutė. Nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Tad dar kartą primenu, nepamirškite atsilankyti – nesigailėsite. Iki pasimatymo!

Ant. Repšienė

LIETUVA – NEPRIKLAUSOMYBĖS KELYJE

Kai Lietuva prarado savo nepriklausomybę 1940 metais, lietuviai Lietuvoje ir išeivijoje stengėsi ir dabar stengiasi vėl atgauti nepriklausomą Lietuvą. Šis darbas atrodo neįmanomas. Nebebuvo trispalvės vėliavos, buvo uždaryta daug bažnyčių ir žmonės nėjo į bažnyčią. Rusai bandė surusinti lietuvius. Daug lietuvių bijojo prarasti darbą ar būti įmesti į kalėjimus, jeigu kalbėtų apie nepriklausomą Lietuvą.

Kai 1985 metais Gorbačiovas perėmė Sovietų Sąjungos valdžią, Lietuvoje įvyko daug pasikeitimų. Nusivylimas, kuri Lietuvoje daug kas anksčiau jautė, dabar pasikeitė į džiaugsmą ir tikrą viltį. Su Gorbačiovo vadovavimu lietuvių pajuto valstybės ir religijos kontrolės palengvėjimą. Bažnyčios pradėjo atsikurti ir sąžinės kaliniai buvo paleisti ir sugrįžo į Lietuvą. Lietuviai visame pasaulyje laukė tokių pasikeitimų.

Su šiuo laisvėjimu lietuvių sąjuda, reikalaujanti daugiau laisvės ir net nepriklausomybės. Naujos organizacijos buvo sukurtos, kurios organizavo lietuvių toliau kovoti dėl nepriklausomybės. Viena iš svarbiausių šių organizacijų yra Persitvarkymo sąjūdis. Sąjūdis, sudarytas iš įvairių profesijų lietuvių, bando sukelti tautinį ir politinį atgimimą. Visas pasaulis mato, kad Sąjūdis įgyvendina savo veiklą, ir lietuviai visur jaučia tikrą viltį pasiekti laisvę tėvynei.

Zodis Lietuva daug kam nieko nereiškė, nes jie nebuvo girdėję šio žodžio. Mes lietuviai išeivijoje buvome nepaprastai laimingi, jeigu Lietuva buvo rodoma televizijoje ar aprašyta laikraščiuose. O per šiu metų sausio mėnesį Lietuva buvo pagrindinė žinių tema. Dabar mano angliškios mokyklos mokytojai, draugai ir kaimynai daugiau domisi Gorbačiovo kelione Lietuvoje ir Lietuvos ateitimi.

Lietuva bus laisva. Mes visi turime viltį ir daug dirbame atgauti nepriklausomybę. Net amerikiečiai, kurie nieko neturi bendro su Lietuva, stipriai remia Lietuvos kelią į nepriklausomybę. Lietuva yra gyva ir žinoma, jeigu viningai dirbsime ir neprarasime vilties, netrukus Lietuva tikrai vėl bus laisva.

Tomas Vasiliauskas,
Kr. Donelaičio lit. mokyklos
8 kl. mokinys

Chicago miesto Navy Pier šį pavasarį bus atidaryta kavinė atvirame ore, prieinama plačiai publikai.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Nijolė Sadūnaitė, viešnia iš Lietuvos, kalba lietuvių demonstracijose Chicago mieste vasario 16 d. Nuotr. J. Tamulaitis